

บทที่ 4

วิธีดำเนินวิจัยเก็บข้อมูลกิจกรรม

4.1. รูปแบบกิจกรรมสวนพระราม 7

4.1.1. อัตราการเข้าใช้สวนพระราม 7

สวนพระราม 7 มีการใช้น้อยดังนั้นข้อมูลกิจกรรมจึงไม่มาก แต่ก็สามารถแยกได้ดังนี้

4.1.1.1. วันจันทร์ถึงวันศุกร์

จำนวนผู้ใช้ใกล้เคียงกันรูปแบบกิจกรรมในวันธรรมดา มักจะปรากฏรูปแบบกิจกรรมที่แน่ชัดตายตัวบนตำแหน่งพื้นที่เดิมเป็นประจำ

ช่วงเวลาเช้าถึงสาย เป็นเวลาที่ประชากรเข้าใช้สายน้อย พบการออกกำลังกาย เช่น เดิน วิ่ง

ช่วงเวลายามถึงเที่ยงและบ่าย เป็นช่วงที่ไม่พบกิจกรรมใดๆ

ช่วงบ่ายถึงค่ำ เป็นช่วงเวลาที่สวนถูกใช้งานมากที่สุด มักจะปรากฏการถูกใช้งานจากกลุ่มเดิม ๆ เป็นประจำทุกวัน ทั้งกิจกรรมการออกกำลังกาย ประชาชนส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มเด็กโต และวัยกลางคนเป็นส่วนใหญ่ใช้สวนในรูปแบบการออกกำลังกาย กิจกรรมที่พบคือ ฟุตบอล วิ่ง ตะกร้อ เต้นแอโรบิก และสเกตบอร์ด

4.1.1.2. วันเสาร์และอาทิตย์

ช่วงเวลาเช้าถึงสาย ถูกใช้มากกว่าวันธรรมดาเล็กน้อย พบการออกกำลังกาย เช่น เดิน วิ่ง เล่นฟุตบอล

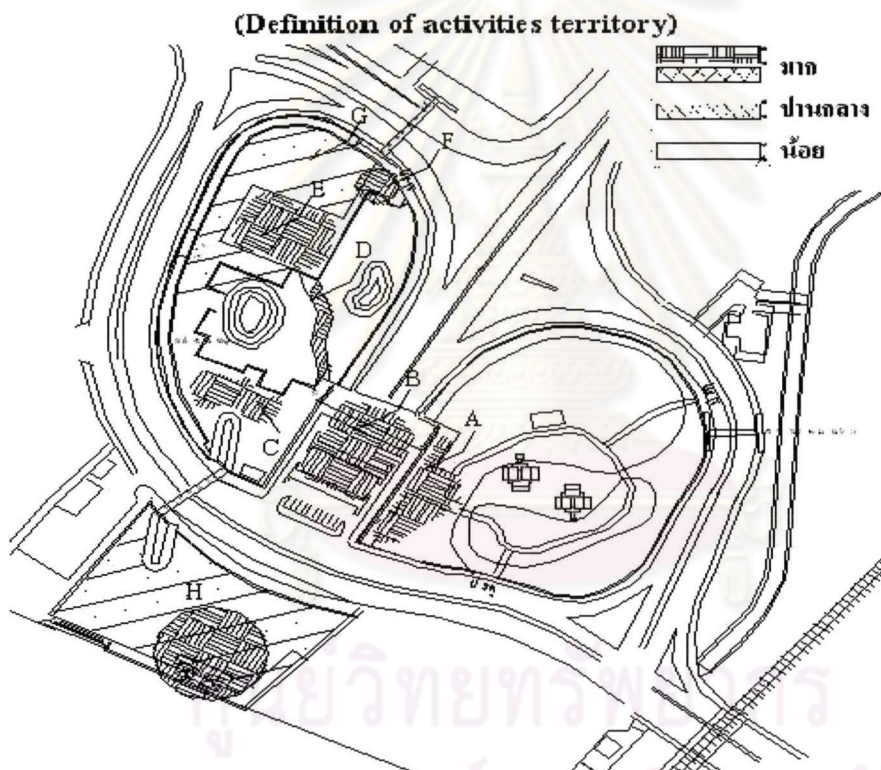
ช่วงเวลายามถึงเที่ยงและบ่าย ถูกใช้สายน้อยมาก เป็นช่วงที่ไม่พบกิจกรรมใดๆ เช่นเดียวกับวันธรรมดา.

ช่วงบ่ายถึงค่ำ มีการใช้สอยมากที่สุดในทุกช่วง เช่นเดียวกับวันธรรมดา ประชาชนส่วนใหญ่จัดอยู่ในกลุ่มเดิมเป็นส่วนใหญ่ ในรูปแบบการออกกำลังกาย กิจกรรมที่พบคือ ฟุตบอล วิ่ง ตะกร้อ และสเกตบอร์ด

4.1.2. ขอบเขตกิจกรรม

สวนพระราม 7 มีการใช้สอยจากกลุ่มวัยต่างๆ น้อย ทำให้ขอบเขตที่เกิดจากการใช้สอยของกลุ่มในช่วงวัยต่างๆ ไม่มาก โดยผู้ใช้สอยสวนใหญ่มีกิจกรรมเดียวกันและมีวัยใกล้เคียงกันใน กลุ่มเด็กโตและวัยกลางคน ทำให้กิจกรรมไม่แตกต่างกัน คือ

ตำแหน่งพื้นที่มีกิจกรรมในสวนพระราม 7

รูปภาพ 39 ขอบเขตกิจกรรมต่าง ๆ ในสวนพระราม 7

- บริเวณ A พื้นที่นี้มีกิจกรรมการออกกำลังกายตะกร้อวงในช่วงเวลาเย็นเป็นประจำทุกวัน
- บริเวณ B พื้นที่นี้มีกิจกรรมการออกกำลังกายเล่นฟุตบอล และ สเกตบอร์ดในช่วงเวลาเย็นเป็นประจำทุกวัน

- บริเวณ C พื้นที่นี้มีกิจกรรมการออกกำลังกายเล่นฟุตบอล ในช่วงเวลาเย็นเป็นประจำทุกวัน
- บริเวณ D พื้นที่นี้มีการวิ่ง และเดินลัดสนาม
- บริเวณ E พื้นที่นี้มีกิจกรรมการออกกำลังกายเล่นฟุตบอล และในช่วงเวลาเย็นเป็นประจำทุกวัน
- บริเวณ F พื้นที่นี้มีกิจกรรมการออกกำลังกายของเด็กวัยรุ่น เล่นฟุตบอล ตะกร้อ แอโรบิก และในช่วงเวลาเย็นเป็นประจำทุกวัน ช่วงกลางวันไม่มีคนใช้
- บริเวณ G พื้นที่นี้มีจุดยานพาหนะที่ใช้เดินทางมาใช้บริการ เช่น จักรยาน จักรยานยนต์
- บริเวณ H พื้นที่นี้มีกิจกรรมการออกกำลังกายเล่นฟุตบอล และตะกร้อ ในช่วงเวลาเย็นเป็นประจำทุกวัน

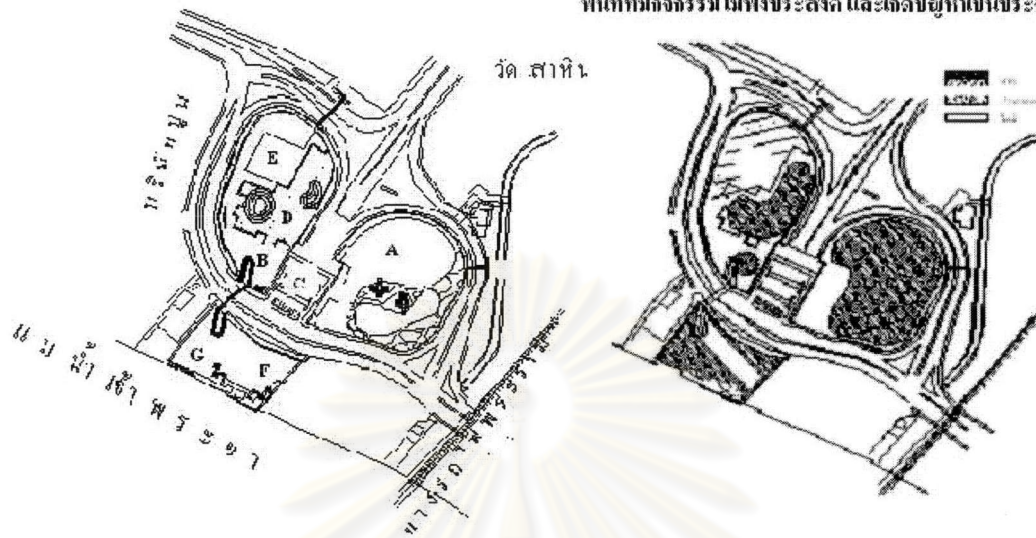
ส่วนพื้นที่ใช้สอยที่ไม่ค่อยมีการใช้งาน แต่กลับพบมีกิจกรรม ที่ไม่สมควรเป็นประจำ²³ ภาพ 40

- บริเวณ A พื้นที่นี้มีการจับจองเป็นที่อาศัยของคนเร่ร่อน และ กิจกรรมการฝึกประเภท เช่น ยาเสพติด รีดไถเงิน ในช่วงเวลาเช้า-บ่าย บ่อยๆ ตอนเย็นกลางคืน อาจมีกลุ่มผู้เสพยาเสพติด
- บริเวณ B พื้นที่นี้มีกิจกรรมการฝึกประเภทไม่มาก เช่น ดาบเสื้อม้า
- บริเวณ D พื้นที่นี้มีกิจกรรม การใช้ฝึกไม่มาก เช่น วิ่ง วัดสนาม
- บริเวณ G พื้นที่นี้มีกิจกรรมการฝึกประเภทไม่มาก ที่อยู่ของคนจรจัด

²³ สัมภาษณ์ นาย วัฒนเวศ อักษรโกวิทย์ ตำแหน่ง หัวหน้าหน่วยงานดูแลสถานที่สวนพระราม 7

พระนครศรีอยุธยา

พื้นที่ที่กิจกรรมไม่พึงประสงค์ และเกิดปัญหาเป็นประจำ

รูปภาพ 40 ขอบเขตพื้นที่ที่มีการใช้น้อย และโอกาสเกิดกิจกรรมที่ไม่สมควรขึ้นเป็นประจำ

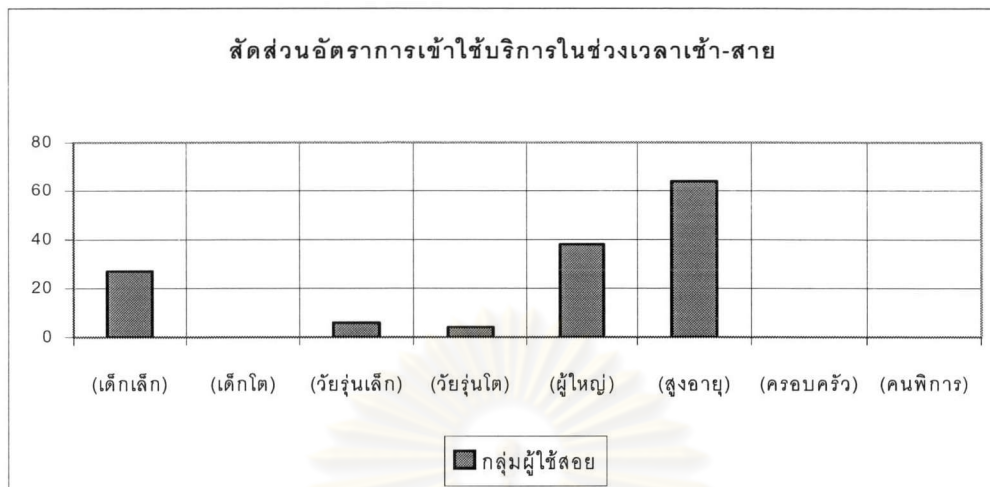
4.2. รูปแบบกิจกรรมสวนสันติชัยปราการ

4.2.1. รูปแบบกิจกรรมในวันธรรมดา

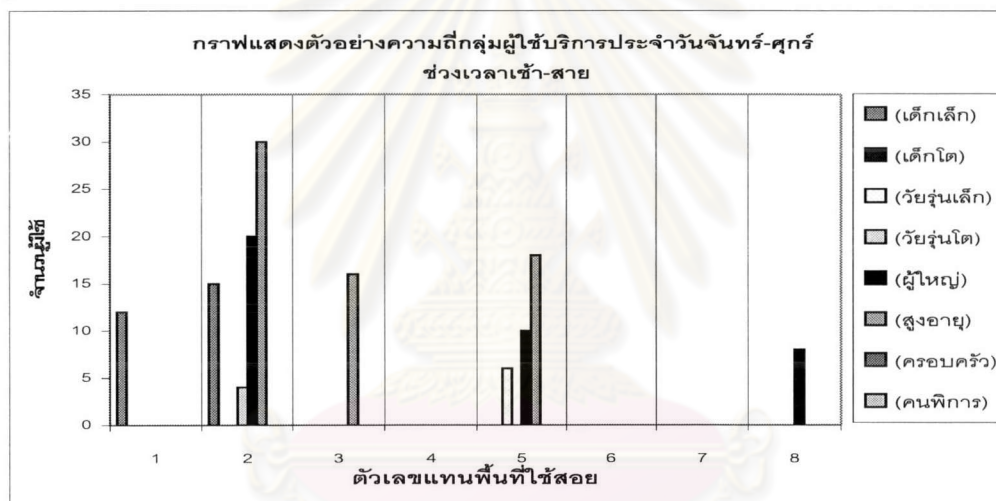
สวนสันติชัยปราการมีการใช้มาก ดังนั้นการศึกษากิจกรรมสวนสันติชัยปราการละเอียดกว่าสวนพระราม 7 เพราะการใช้มากจะเป็นตัวชี้วัดสวนพระราม 7 พร้อมกัน ด้วยการเก็บข้อมูลเป็นส่วน ๆ จากความแตกต่างของพื้นที่ผิวใช้สอยดังนี้ วันธรรมดาและวันหยุด มักจะปรากฏรูปแบบกิจกรรมที่แน่ชัดตายตัว ไม่แต่บนตำแหน่งพื้นที่เดิมเป็นประจำ อัตราการเข้าใช้บริการยังมีจำนวนใกล้เคียงกัน

4.2.2.1. วันจันทร์ถึงศุกร์

ช่วงเวลาเช้าถึงสาย เป็นเวลาที่ประชากรกลุ่มวัยผู้ใหญ่ วัยสูงอายุ วัยรุ่น และวัยเด็กเล็ก เข้าใช้บริการเป็นส่วนใหญ่ จากรูปภาพล่าง ซึ่งอัตราตัวเลขจำนวนผู้เข้าใช้บริการแสดงให้เห็นว่า จำนวนผู้เข้าใช้บริการในพื้นที่ต่างๆ มีดังนี้

รูปภาพ 41 อัตราการใช้พื้นที่สวนสันติชัยปราการ เช้า-สาย

รูปภาพ 42 แสดงการเข้าใช้สวนสันติชัยปราการในแต่ละพื้นที่(แบ่งเป็น 8 พื้นที่)

จากรูปภาพบน ในแต่ละพื้นที่ที่แบ่งจากพื้นที่ผิวใช้สอย²⁴ คือ

พื้นที่ 1. (พื้นที่จัดแสดง) เป็นตำแหน่งที่รองรับการใช้สอยจากกลุ่มเด็กเล็ก

พื้นที่ 2. (สนามหญ้าระหว่างพื้นที่จัดแสดงและลานริมน้ำ) เป็นตำแหน่งที่มีอัตราการเข้าใช้บริการมากที่สุด ประชากรในกลุ่มวัยสูงอายุน้อย ถัดมาตามลำดับ คือ เด็กโต และ วัยรุ่นโต

²⁴ คู่มือผังบริเวณที่ 1 และตารางที่ 1

พื้นที่ 3 (ลานริมน้ำ) เป็นตำแหน่งที่ถูกการใช้สอยมากที่สุด อัตราการเข้าใช้บริการมากที่สุดคือ ประชากรในกลุ่มวัยสูงอายุ

พื้นที่ 4 (พระที่นั่ง) เป็นตำแหน่งที่ถูกกั้นไว้รับเสด็จ จึงไม่มีการใช้สอย

พื้นที่ 5 (สนามหญ้า ริมทางเข้าพระที่นั่ง) เป็นตำแหน่งที่อัตราการเข้าใช้บริการมากที่สุดคือ จากประชากรในกลุ่มวัยสูงอายุ น้อยถัดมาในกลุ่มอื่นๆ คือ เด็กโต และ วัยรุ่นเล็ก

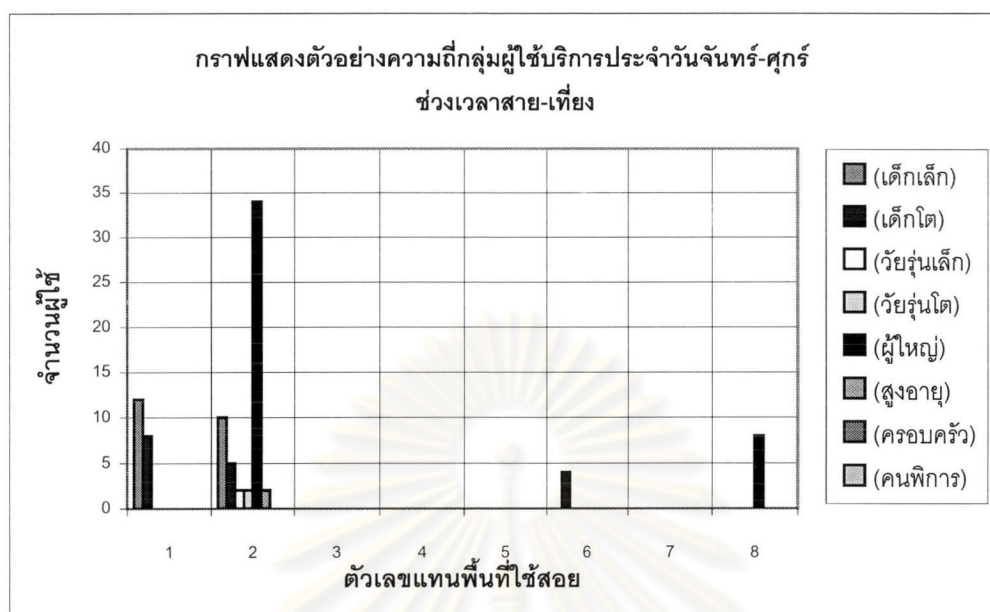
พื้นที่ 6 (ต้นลำพู) เป็นตำแหน่งที่ไม่มีกิจกรรมปรากฏในช่วงเวลานี้

พื้นที่ 8 (พื้นที่ริมชุมชนวัดสังเวช) เป็นตำแหน่งที่มีการใช้น้อย มีอัตราการเข้าใช้บริการมากที่สุดคือประชากรในกลุ่มวัยผู้ใหญ่

ช่วงเวลาสายถึงเที่ยง เป็นเวลาที่ประชากรทุกกลุ่มวัยเข้าใช้บริการต่อเนื่องจากเวลาเช้าวันแต่ในกลุ่มครอบครัวและคนพิการ (ดูภาพข้างล่าง) ดังนี้

รูปภาพ 43 อัตราการใช้พื้นที่สวนสวนสันติชัยปราการ สายถึงเที่ยง

รูปภาพ 44 แสดงการเข้าใช้ในแต่ละพื้นที่แบ่งเป็น 8 พื้นที่ สายถึงเที่ยง

จากรูปภาพบน อัตราการใช้พื้นที่สวนพระราม 7 สายถึงเที่ยง และ การเข้าใช้ในแต่ละพื้นที่แบ่งเป็น 8 พื้นที่คือ

พื้นที่ 1. (พื้นที่จัดแสดง) เป็นตำแหน่งที่รองรับการใช้สอยจากกลุ่มสองวัย คือ เด็กเล็ก และ กลุ่มเด็กโต

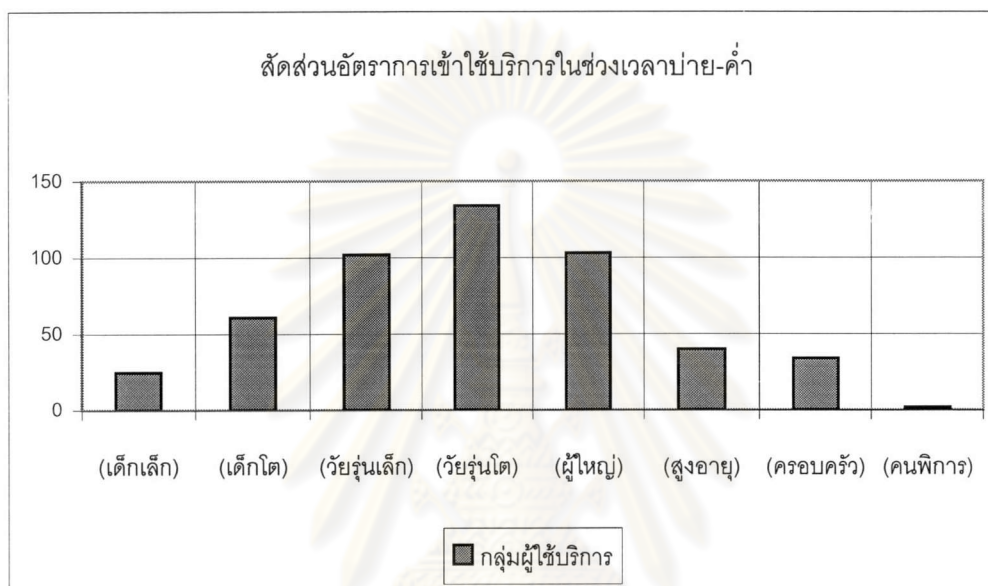
พื้นที่ 2 (สนามหญ้าระหว่างพื้นที่จัดแสดงและลานริมน้ำ) เป็นตำแหน่งที่มีอัตราการเข้าใช้บริการมากที่สุด ด้วยผลตัวเลขประชากรในทุกกลุ่ม มีการใช้บริการจากประชากรในกลุ่มผู้ใหญ่ใช้มากที่สุด น้อยถัดมาเป็นเด็กเล็ก เด็กโต และในกลุ่มอื่นๆ

พื้นที่ 3 (ลานริมน้ำ) พื้นที่ 4 (หน้าพระที่นั่ง) และ พื้นที่ 5 (สนามหญ้า ริมทางเข้าพระที่นั่ง) เป็นตำแหน่งที่ไม่มีกิจกรรมปรากฏในช่วงเวลานี้

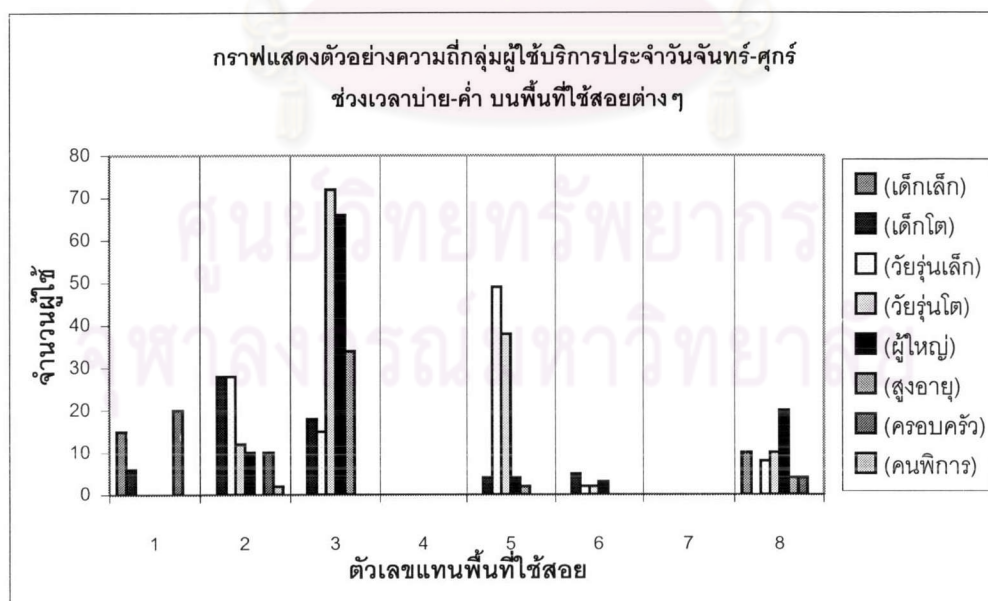
พื้นที่ 6 (ต้นลำพู) เป็นตำแหน่งที่ถูกการใช้ต่อเนื่องช่วงเวลาเช้า มีอัตราการเข้าใช้บริการเบาบางคือประชากรในกลุ่มวัยกลุ่มเด็กโต

พื้นที่ 8 (พื้นที่ริมชุมชนวัดสังเวช) เป็นตำแหน่งที่มีการใช้น้อย มีอัตราการเข้าใช้บริการมากที่สุดคือประชากรในกลุ่มวัยผู้ใหญ่เป็นส่วนใหญ่

ช่วงบ่ายถึงค่ำ เป็นช่วงเวลาที่สวนถูกใช้งานมากที่สุด มักจะปรากฏการถูกใช้งานจากกลุ่มเดิม ๆ เป็นประจำทุกวัน ทั้งกิจกรรมการออกกำลังกาย และการพักผ่อนหย่อนใจในทุกกลุ่มวัย นอกจากนี้มีรูปแบบการสัญจรผ่านไปยังสถานที่อื่นๆของนักท่องเที่ยวในช่วงเวลาสั้นๆ ยังมีอัตราตัวเลขจำนวนผู้เข้าใช้บริการแสดงให้เห็นว่า พื้นที่ที่รองรับการใช้สอยมากที่สุดคือบริเวณและน้อยที่สุดบริเวณ (ดูรูปภาพที่ที่ข้างล่าง) ส่วนในพื้นที่ต่างๆ มีจำนวนผู้เข้าใช้บริการดังนี้

รูปภาพ 45 อัตราการใช้พื้นที่สวนสันติชัยปราการ บ่ายถึงค่ำ

รูปภาพ 46 แสดงการเข้าใช้ในแต่ละพื้นที่แบ่งเป็น 8 พื้นที่ เวลาบ่ายถึงค่ำ

จากรูปภาพบน

อัตราการใช้พื้นที่สวนสันติชัยปราการแต่ละพื้นที่แบ่งเป็น 8 พื้นที่ ช่วงบ่าย-ค่ำคือ

พื้นที่ 1. (พื้นที่จัดแสดง) เป็นตำแหน่งที่รองรับการใช้สอยจากกลุ่มสองวัยเด็กเล็ก กลุ่มเด็กโต และกลุ่มครอบครัว

พื้นที่ 2 (สนามหญ้าระหว่างพื้นที่จัดแสดงและลานริมน้ำ) เป็นตำแหน่งที่มีสัดส่วนอัตราการเข้าใช้บริการทุกกลุ่มวัยใกล้เคียงกันมากที่สุดด้วยผลตัวเลขประชากรในทุกกลุ่มที่มาใช้บริการคือ ประชากรในกลุ่มเด็กเล็ก เด็กโต วัยรุ่น ผู้ใหญ่ นอกจากนี้สวนรองรับการใช้บริการจากประชากรในกลุ่มอื่นๆ คือ กลุ่มครอบครัว และคนพิการ

พื้นที่ 3 (ลานริมน้ำ) เป็นตำแหน่งที่มีสัดส่วนอัตราการเข้าใช้บริการในกลุ่มวัยรุ่นโตมากที่สุด รองลงมาตามลำดับคือ วัยผู้ใหญ่ วัยสูงอายุ เด็กโต น้อยที่สุดคือ วัยรุ่นเล็ก นอกจากนี้เด็กเล็ก ครอบครัว คนพิการ ไม่ใช้บริการ

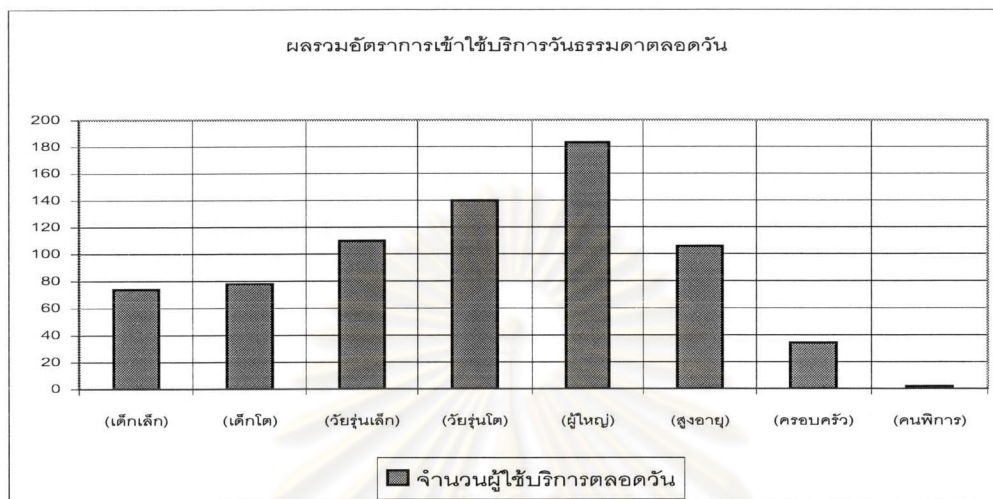
พื้นที่ 4 (หน้าพระที่นั่ง) ไม่มีการใช้งาน

พื้นที่ 5 (สนามหญ้า ริมทางเข้าพระที่นั่ง) เป็นตำแหน่งที่มีสัดส่วนอัตราการเข้าใช้บริการทุกกลุ่มวัยต่างกันมากที่สุด กลุ่มวัยรุ่นเล็กและกลุ่มวัยรุ่นเล็ก เป็นกลุ่มที่ใช้บริการมากที่สุด

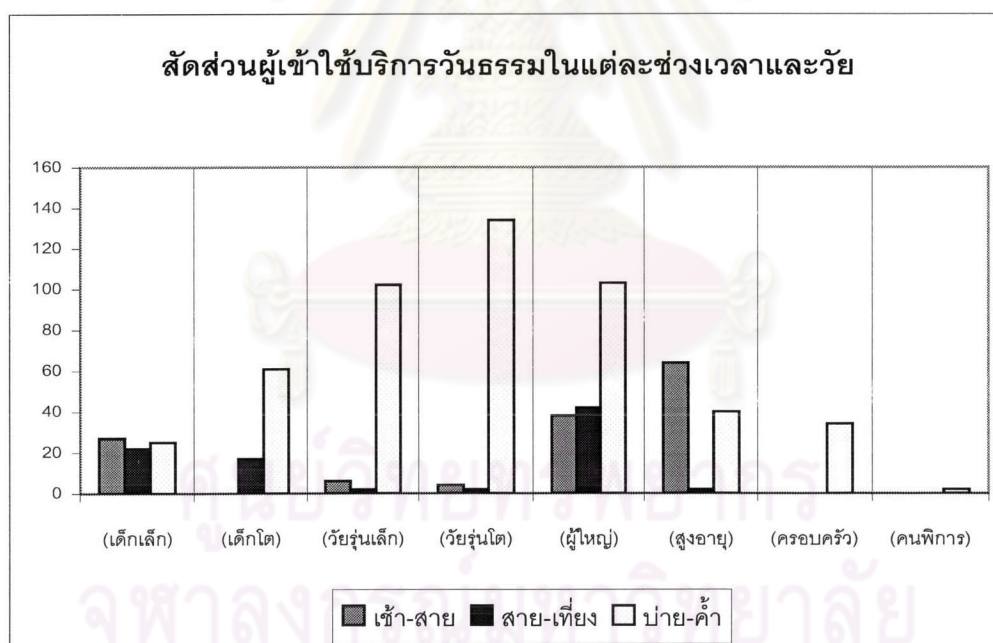
พื้นที่ 6 (ต้นลำพู) เป็นตำแหน่งที่ถูกการใช้ต่อเนื่องช่วงเวลาเช้า มีอัตราการเข้าใช้บริการเบาบางคือ ประชากรในกลุ่มวัยกลุ่มเด็กโต ผู้ใหญ่ และวัยรุ่นโต

พื้นที่ 8 (พื้นที่ริมนุชชนวัดสังเวช) เป็นตำแหน่งที่มีสัดส่วนอัตราการเข้าใช้บริการทุกกลุ่มวัยใกล้เคียงกันมีอัตรา พื้นที่ส่วนนี้ไม่ปรากฏการเข้าใช้บริการของครอบครัวและคนพิการ

สรุปตัวอย่าง ผลรวมอัตราการเข้าใช้บริการสวนสันติชัยปราการ วันธรรมดาตลอดวันคือ กลุ่มวัยรุ่น จนถึงกลุ่มวัยสูงอายุใช้สวนจำนวนมาก คูภาพล่าง

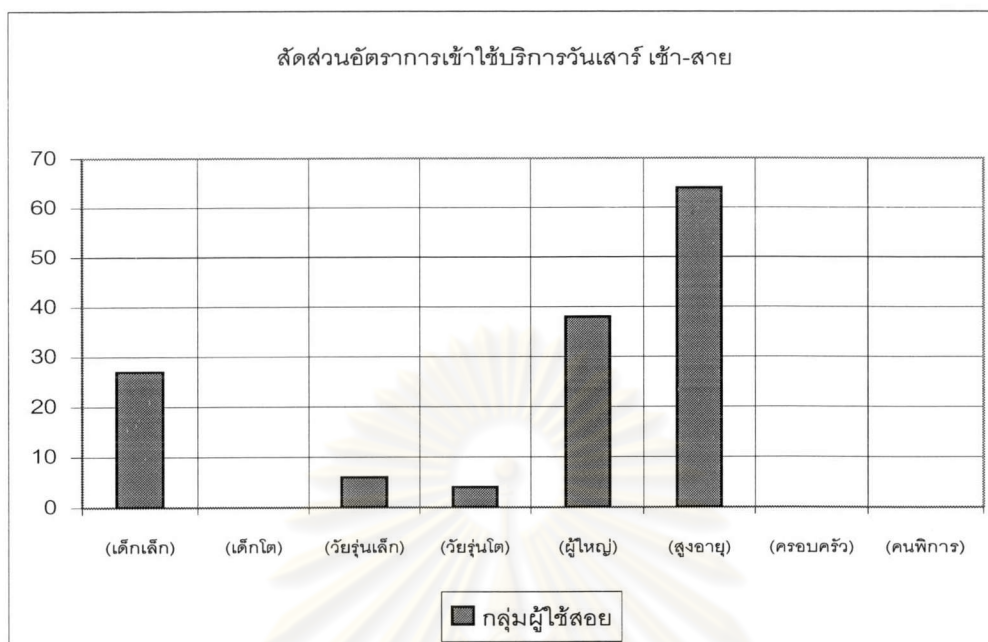
รูปภาพ 47 ผลรวมอัตราการเข้าใช้บริการสวนสันติชัยปราการ วันธรรมดาตลอดวัน

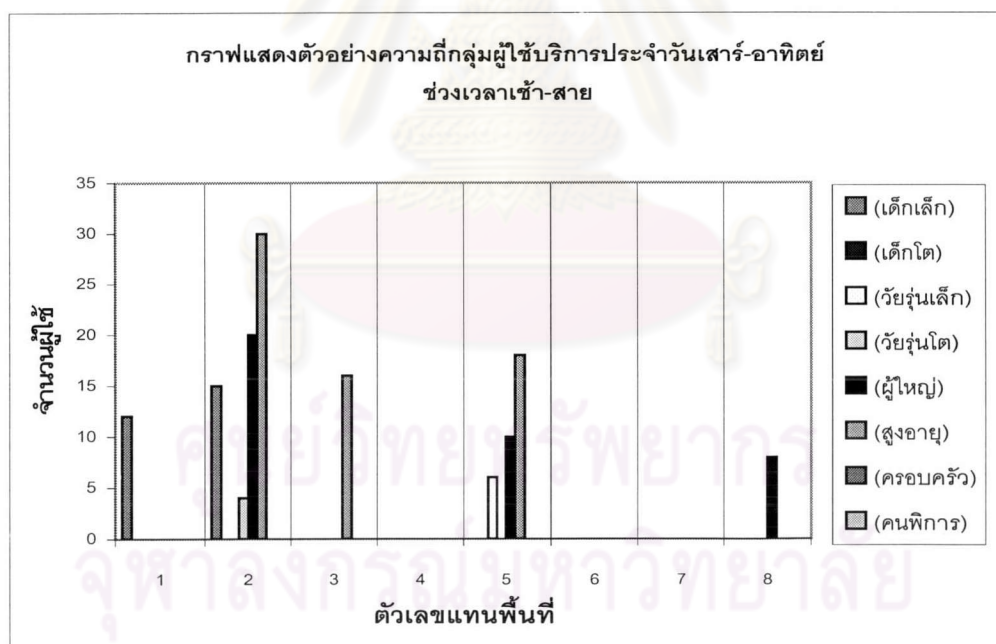
รูปภาพ 48 สัดส่วนอัตราการเข้าใช้บริการสวนสันติชัยปราการ วันธรรมดา ในแต่ละช่วงเวลา และวัย

4.2.2.2. วันเสาร์และอาทิตย์

ช่วงเช้า เป็นช่วงเวลาที่มีการถูกใช้สอยในรูปแบบการออกกำลังกาย จากผู้ใช้บริการสวนใหญ่จัดอยู่ในกลุ่มวัยผู้ใหญ่กลางคน และวัยสูงอายุ กิจกรรมที่พบคือ การวิ่ง การรำกระบอง การรำมวยไทเกก และการรำโยคะ คูภาพล่าง

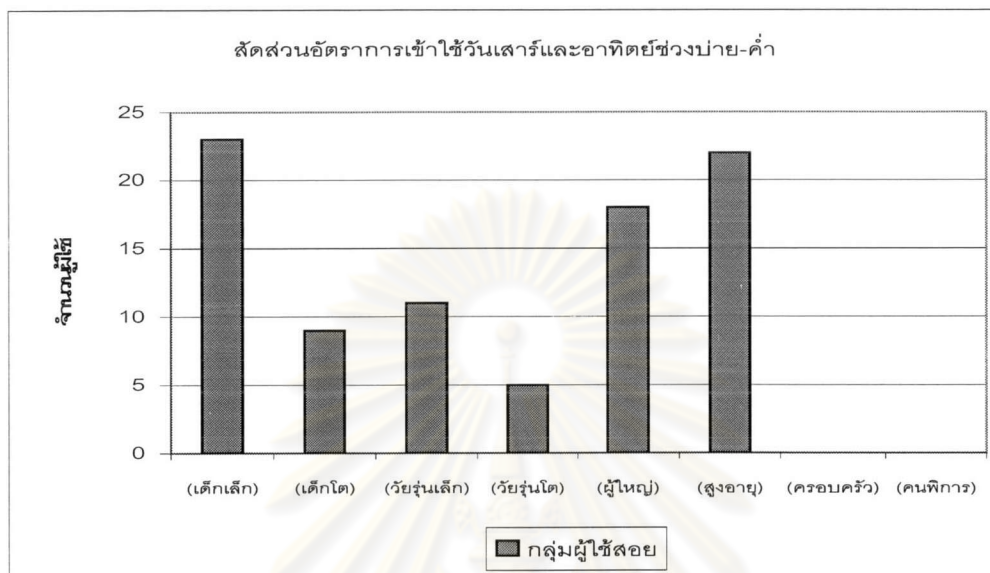
รูปภาพ 49 อัตราการเข้าใช้บริการสวนสนดัดซันดิซัยปราการ วันเสาร์และอาทิตย์ ช่วงเวลาเช้า-สาย

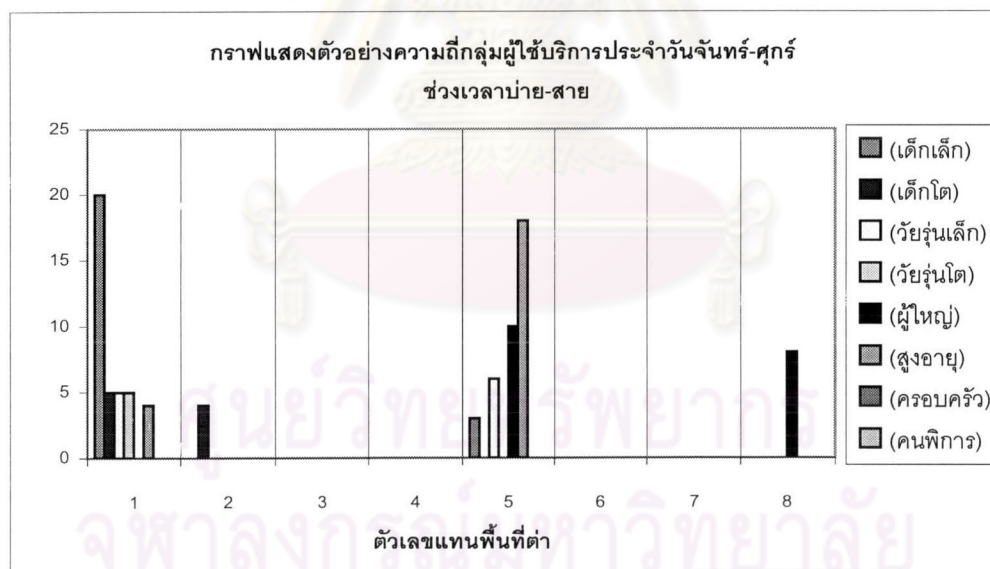
รูปภาพ 50 แสดงการเข้าใช้ในแต่ละพื้นที่แบ่งเป็น 8 พื้นที่ วันเสาร์และอาทิตย์ ช่วงเช้า-สาย

ช่วงสาย-เที่ยง หลังจากการออกกำลังกายเสร็จสิ้น ผู้ใช้บริการจะใช้เวลาที่เหลือเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจก่อนแยกย้ายกลับที่พัก กิจกรรมที่พบคือ การนั่งพูดคุย การนั่งเล่นรับประทานอาหารเช้าที่เตรียมมา ส่วนกิจกรรมในรูปแบบการพักผ่อนหย่อนใจใน

รูปแบบอื่นๆ คือ ใช้เป็นที่นัดหมายในกลุ่มเด็กโตและกลุ่มวัยรุ่น นอกจากนี้ การนอน การอ่านหนังสือ การถ่ายรูป การปล่อยสัตว์ จะมีให้เห็นอยู่บ้างพอสมควร

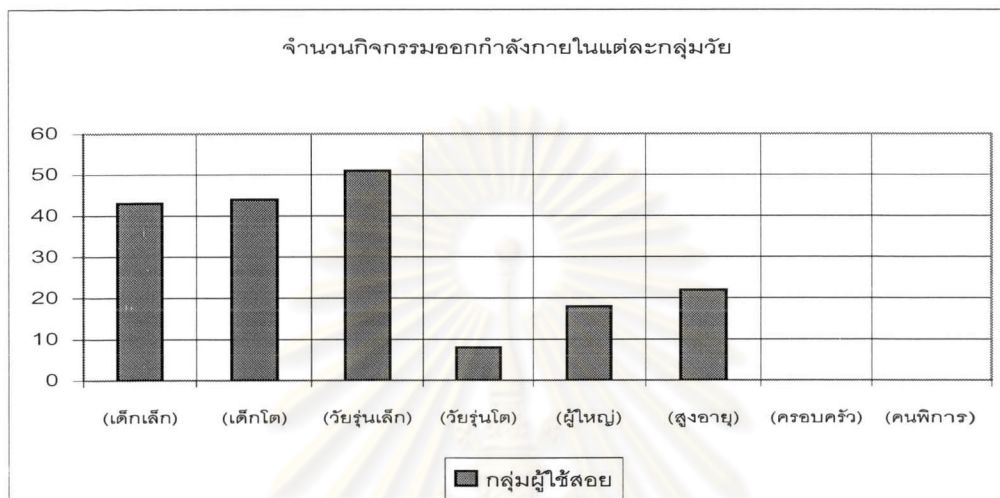
รูปภาพ 51 อัตราการเข้าใช้บริการสวนสันติชัยสันติชัยปราการ วันเสาร์และอาทิตย์ ช่วงบ่าย-ค่ำ

รูปภาพ 52 แสดงการเข้าใช้ในแต่ละพื้นที่แบ่งเป็น 8 พื้นที่

ช่วงบ่าย เป็นช่วงที่สวนถูกใช้งานน้อยที่สุดโดยส่วนใหญ่มักปรากฏกิจกรรมประเภทการพักผ่อนหย่อนใจของคนในกลุ่มวัยกลางคน และ ผู้สูงอายุ เช่น การอ่านหนังสือ การนอนอาบแดด การนั่งเล่น การถ่ายรูป นอกจากนี้ในช่วงเวลานี้จะมีกลุ่มวัยรุ่น และนักท่องเที่ยวมาใช้บริการในช่วงเวลาสั้นๆ และสัญจรผ่านไปยังสถานที่อื่น ๆ

ช่วงเย็นถึงช่วงค่ำ วันนี้มีกิจกรรมพิเศษกว่าวันจันทร์-ศุกร์ ช่วงค่ำเป็นช่วงที่มีการจัดการแสดงดนตรีในสวน และเป็นช่วงที่สวนถูกใช้งานมากที่สุดโดยส่วนใหญ่ยังมีกิจกรรมประเภทการพักผ่อนหย่อนใจของคนในทุกกลุ่มปะปนกับการออกกำลังกาย กิจกรรมที่พบคือ กิจกรรมประเภทการออกกำลังกาย

รูปภาพ 53 จำนวนกิจกรรมประเภทการออกกำลังกายในแต่ละกลุ่มวัย

จากภาพบน แบ่งกิจกรรมตามช่วงวัยดังนี้

กลุ่มเด็กเล็ก การวิ่งเล่น การเล่นก้อนหิน การขี่จักรยาน การเล่นฟุตบอล การปีนต้นไม้ การกลิ้งตัวบนเนินหญ้า และการเล่นโยนหรือเรียงก้อนหิน

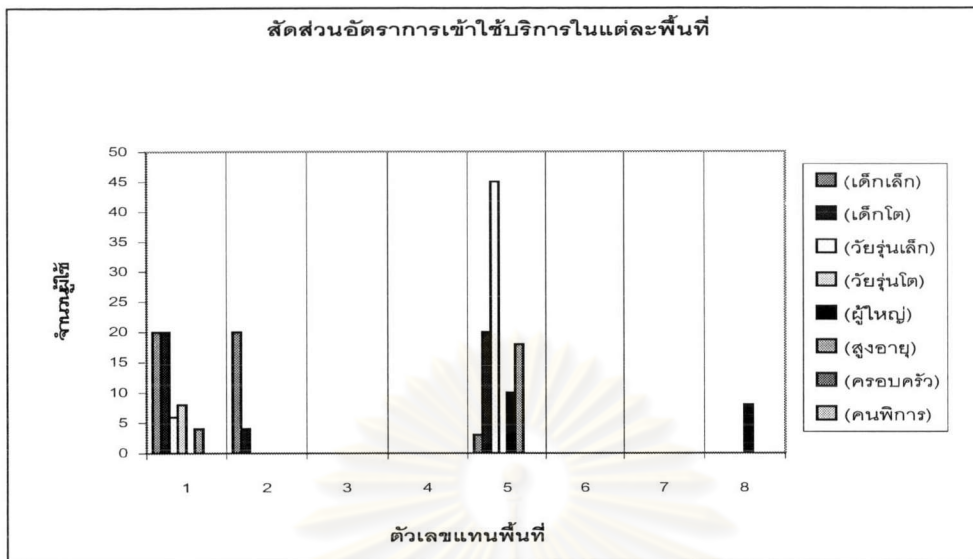
กลุ่มเด็กโต การเล่นแบดมินตัน

กลุ่มวัยรุ่นเล็ก จะมีกิจกรรมการเล่นเครื่องเล่นกายกอล และการเดินคาบโปเอร่า และการซ้อมเชียร์

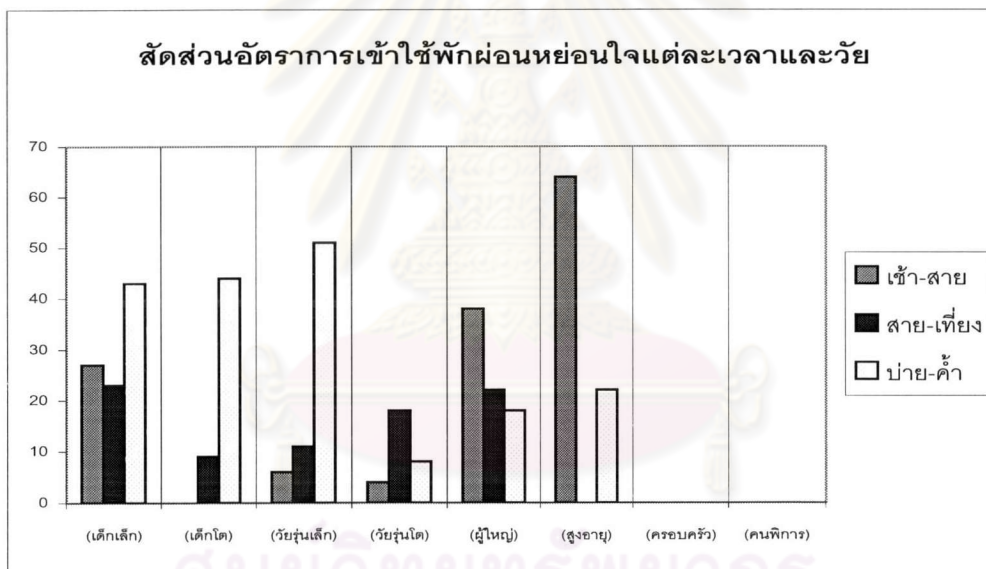
กลุ่มวัยรุ่นโต จะมีกิจกรรมการเล่นเครื่องเล่นกายกอล และการเดินคาบโปเอร่า

กลุ่มผู้ใหญ่กลางคน กิจกรรมกายกอล และเดินแอโรบิก

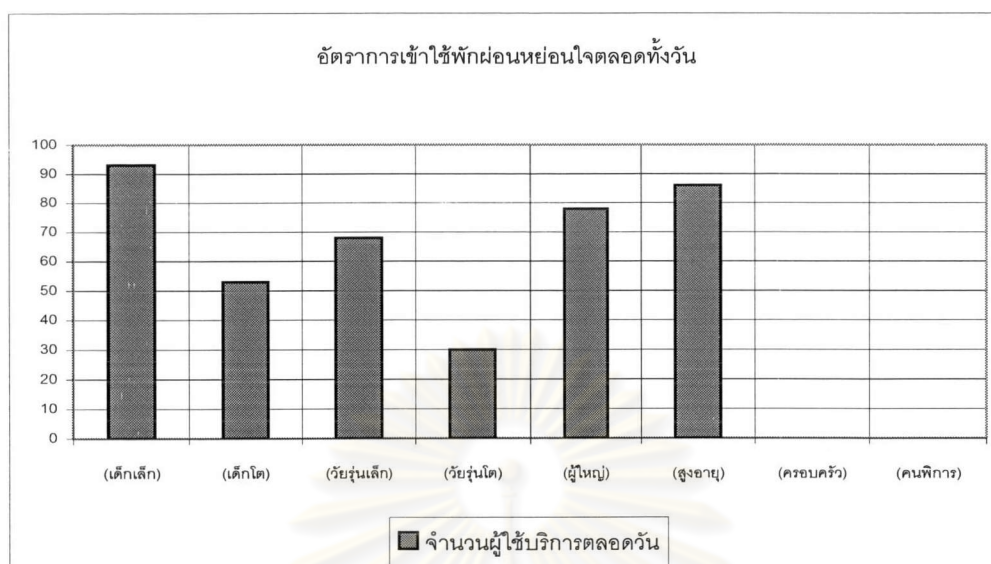
การพักผ่อนหย่อนใจ ชมการแสดง ชมกิจกรรมที่เกิดขึ้น นั่งเล่น ถ่ายรูป ซ้อมละคร ซ้อมดนตรี กิจกรรมดังกล่าวเป็นการพักผ่อนหย่อนใจของคนในทุกกลุ่ม

รูปภาพ 54 การเข้าใช้บริการในวันเสาร์ตลอดทั้งวัน

รูปภาพ 55 อัตราการเข้าใช้ในกิจกรรมประเภทการพักผ่อนหย่อนใจ แต่ละเวลา

รูปภาพ 56 อัตราการเข้าใช้ในกิจกรรมประเภทการพักผ่อนหย่อนใจ ทั้งวัน

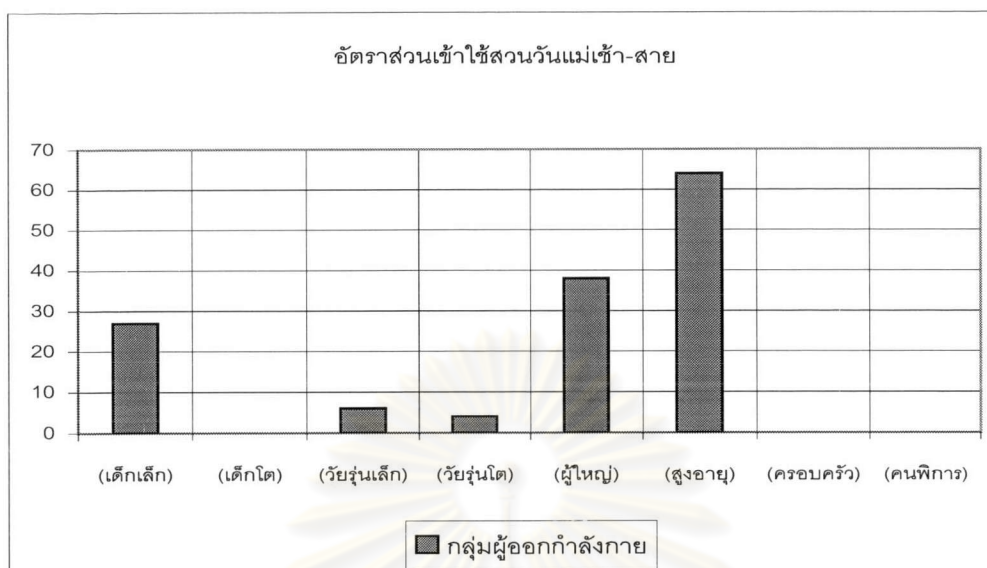
4.2.2.3. รูปแบบกิจกรรมในวันนักชดถุกษ์

ในช่วงต่างๆ ของวันมักจะมีกิจกรรมที่ไม่ตายตัว มันเป็นการตอบสนองการใช้พิเศษกว่าทุก ๆ วัน ไม่เพียงถูกใช้งานจากกลุ่มเดิมเป็นประจำ แต่ยังมีกิจกรรมการใช้อย่างอื่นแทรกเข้ามา ทำให้ตำแหน่งพื้นที่ใช้สอยและกิจกรรมที่เกิดขึ้นเปลี่ยนแปลงไป และอัตราการใช้สอยบนพื้นที่ดังกล่าวยังเปลี่ยนด้วย

4.2.2.3.1. อัตราการเข้าใช้บริการในช่วงวันของวันแม่

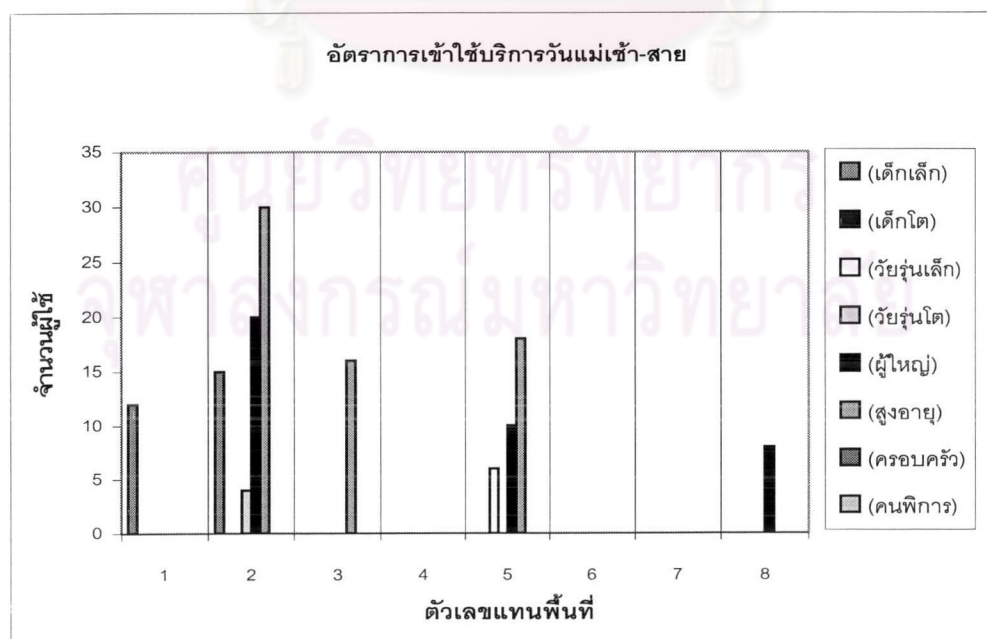
ช่วงเช้า เป็นเวลาที่สวนถูกใช้งานจากกลุ่มเดิม ๆ คล้ายกับวันธรรมดาเป็นประจำทุกวัน ดังนั้นตำแหน่งพื้นที่ใช้สอยและกิจกรรมที่เกิดขึ้นของสวนก็ยังคงเหมือนเดิม กิจกรรมที่พบคือกิจกรรมในวัยสูงอายุ วัยกลางคนทั้งในรูปแบบ กิจกรรมการออกกำลังกาย การพักผ่อนหย่อนใจ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปภาพ 57 อัตราการใช้บริการในช่วงวันของวันแม่ ช่วงเช้า-สาย

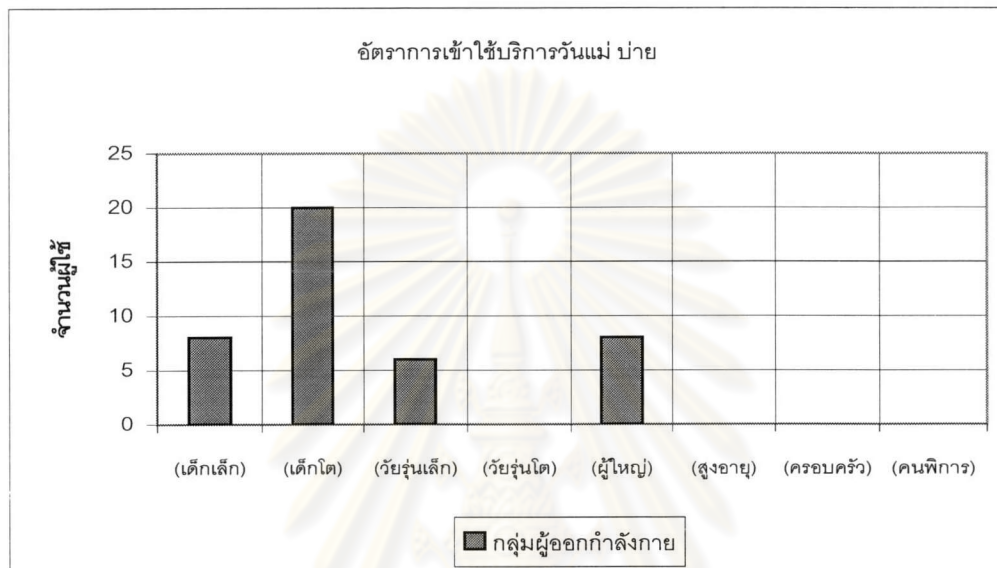
ช่วงสาย-เที่ยง ในวันนี้เป็นวันที่ผู้ปกครองให้ความสำคัญเป็นพิเศษต่อเด็ก การนำลูกหลานมาใช้บริการทำให้ผู้ใช้บริการในช่วงสายมักจะมีกลุ่มเด็กเล็ก กลุ่มเด็กโต และผู้ปกครองมาใช้มาก กิจกรรมที่ปรากฏมีทั้งสองประเภท คือ กรรมการออกกำลังกาย กระจายกิจกรรมอยู่ในบริเวณพื้นที่ใช้แสดงกลางแจ้ง เช่น การวิ่งเล่น การกลิ้งตัวบนเนินหญ้า การเล่นฟุตบอล เล่นก้อนหิน เป็นต้น ยังมีการพักผ่อนหย่อนใจกระจายกิจกรรมอยู่ทั่วไปในสวน กิจกรรมประเภทนี้ที่พบคือ เป็นที่นัดหมายของกลุ่มเด็กโตและกลุ่มวัยรุ่น มีการอ่านหนังสือ และการปล่อยสัตว์

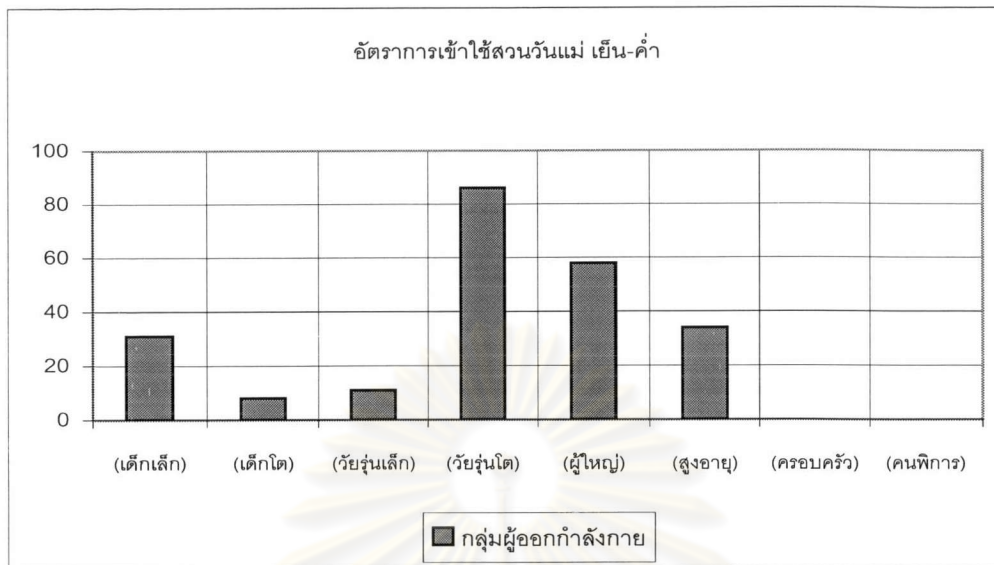
รูปภาพ 58 อัตราการเข้าใช้สรวนวัน ช่วงเวลาเช้า –สาย ในแต่ละพื้นที่

ช่วงบ่าย เป็นช่วงเวลาที่สวนถูกใช้งานน้อยที่สุดโดยส่วนใหญ่มักปรากฏกิจกรรมประเภทการพักผ่อนหย่อนใจของคนในกลุ่มวัยกลางคน และผู้สูงอายุ เช่น การอ่านหนังสือ การนอน การนั่งเล่น การถ่ายรูป

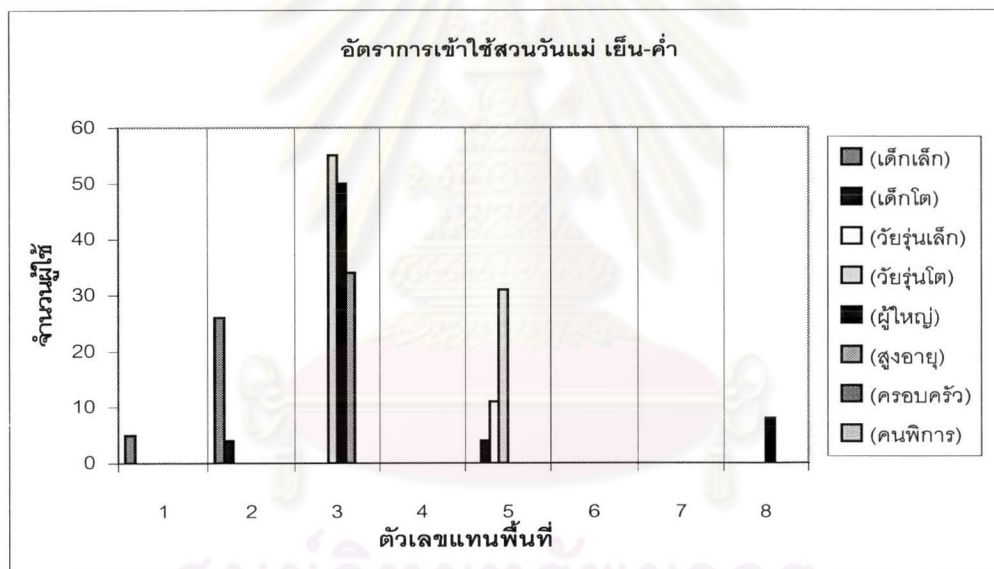

รูปภาพ 59 อัตราการเข้าใช้บริการในชวงวันของวันแม่ ช่วงบ่าย

ช่วงเย็นถึงค่ำ เป็นช่วงเวลาที่สวนถูกใช้มากที่สุดมักจะปรากฏการถูกใช้งานจากกลุ่มเดิม ๆ เป็นประจำเหมือนวันจันทร์-ศุกร์ ทั้งกิจกรรมการออกกำลังกาย และการพักผ่อนหย่อนใจในทุกกลุ่มวัย กลุ่มผู้ใช้บริการในกลุ่มเด็กเล็ก กลุ่มเด็กโต และผู้ปกครองมาใช้เพิ่มมากขึ้นกว่าในช่วงเวลาสาย กิจกรรมการออกกำลังกายที่พบคือ การเดินแอโรบิก เครื่องเล่นกายกล การเดินคาบโปเอร์่า และการซ้อมเชียร์ กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ แบ่งออกเป็น การอ่านหนังสือ การนอน การนั่งเล่น การถ่ายรูป นอกจากนี้ปรากฏการถูกใช้งานอย่างไม่เหมาะสม เช่น การเล่นการพนัน การอาบแดดโดยไม่ใส่เสื้อ เป็นต้น เป็นที่สังเกตว่าประชากรในกลุ่มวัยรุ่น และนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการช่วงเวลากลางวันระยะสั้นๆ บางรายเมื่อกลับไปแล้วจะเดินทางกลับมาใช้บริการภายในส่วนอีกครั้งหนึ่ง และมีกิจกรรมนั่งเล่น ชมการแสดง ชมกิจกรรม รูปแบบการให้บริการนี้นอกจากจะปรากฏในวันนี้แล้ว ในวันธรรมดายังคงมีให้เห็นอยู่บ้าง

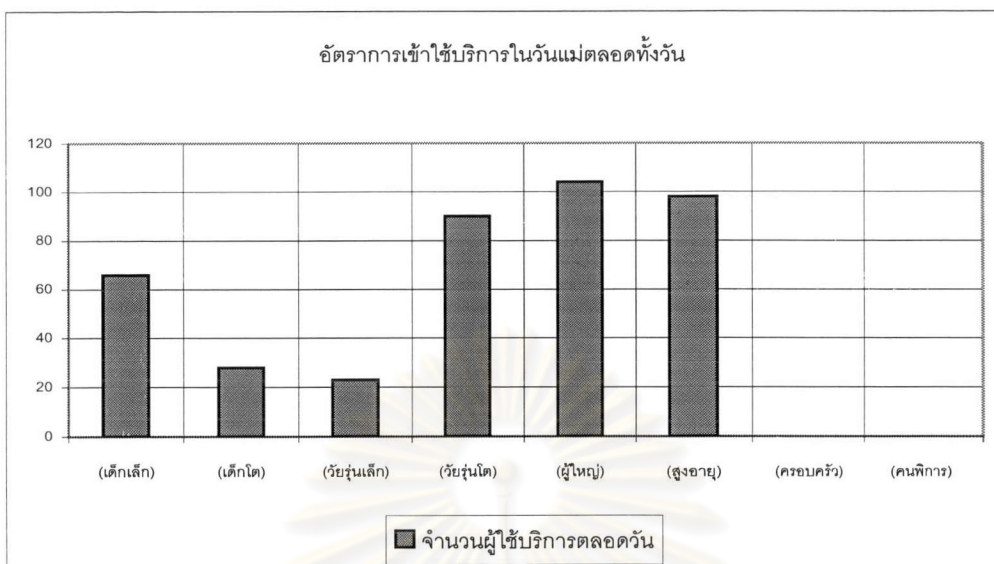

รูปภาพ 60 การเข้าใช้สวณวันแม่ ช่วงเย็น-ค่า

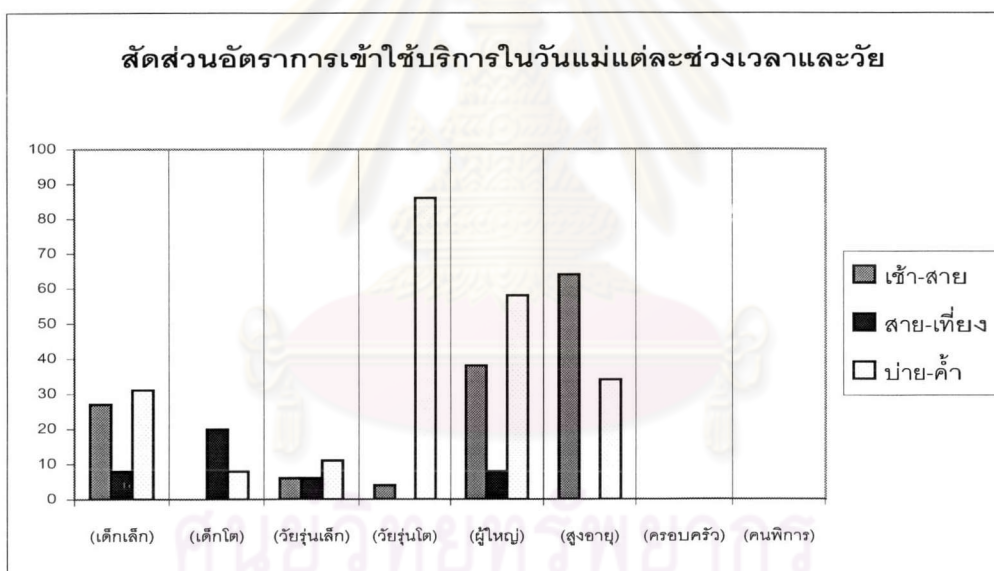

รูปภาพ 61 การเข้าใช้สวณวันแม่ ช่วงเย็น-ค่า ในแต่ละพื้นที่

ศูนย์วิจัยทางการแพทย์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปภาพ 62 อัตราการเข้าใช้บริการวันแม่ตลอดทั้งวัน

รูปภาพ 63 อัตราการเข้าใช้ส่วนวันแม่ตลอดทั้งวัน แต่ละช่วงเวลา ละวัย

4.2.2.3.2. อัตราการเข้าใช้บริการในช่วงวันของวันแสดงขบวนเรือ

พิธีถูกกำหนดให้มีการซ้อมใหญ่ในช่วงเวลากลางคืน ดังนั้น ในช่วงเวลาเย็นถึงกลางคืนจึงมีการใช้งานพิเศษกว่าวันอื่นๆ โดยมีกิจกรรมเป็นช่วงดังนี้

ช่วงเช้าถึงเย็น เป็นช่วงเวลาที่มักจะปรากฏการถูกใช้งานจากกลุ่มเดิม ๆ คล้ายกับวันจันทร์-ศุกร์เป็นประจำทุกวัน ดังนั้นตำแหน่งพื้นที่ใช้สอยและกิจกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ก็ยังคงเหมือนเดิม แต่

ช่วงเวลาเย็น เป็นช่วงเวลาที่ในบริเวณพื้นที่ริมน้ำมักจะมีผู้ใช้บริการในการชมการซ้อมขบวนจำนวนมาก อัตราการใช้สอยบนพื้นที่ดังกล่าวสามารถจำลองรูปแบบกิจกรรมในกลุ่มวัยต่างเพื่อให้เข้าใจภาพรวมของรูปแบบกิจกรรมที่เกิดขึ้นได้ ด้วยวิธีการทำแท็บสีเพื่อบ่งชี้ขอบเขตกลุ่มผู้ใช้สอยลงบนตำแหน่งพื้นที่ที่เกิดกิจกรรมบนฝั่งบริเวณ

ช่วงค่ำถึงกลางคืน คือ เวลา 18.00- 20.30 น. เป็นช่วงรอมขบวนผ่าน ประชาชนผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ทยอยเข้าสวน โดยการนั่งคอยของตำแหน่งในการชมขบวน และตำแหน่งถ่ายรูปสวน วิว สะพาน นอกจากนี้ยังปรากฏการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักท่องเที่ยว และทำการรู้จักกันในช่วงเวลาที่มีการแสดงนี้ด้วย

ในช่วงการแสดง คือ เวลา 20.30 น. เป็นช่วงเวลาที่ขบวนเรือลอยผ่านสวน ทำให้ในบริเวณริมน้ำยาวตลอดทางเชื่อมท่าหน้า มีประชาชนหนาแน่นมากที่สุด กิจกรรมที่พบคือ การยืนชม การถ่ายรูป การถ่ายภาพเคลื่อนไหวในขณะขบวนเรือผ่าน

ในช่วงจบการแสดง คือ เวลา 21.30 น เป็นช่วงท้ายการแห่ขบวน ช่วงนี้มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ที่เกิดจากประชากรในบริเวณริมน้ำยาวตลอดทางเชื่อมท่าหน้าทยอยออกจากสวน เพราะประชาชนจำนวนมากทำให้การสัญจรติดขัดและมีการเดินในเส้นทางที่ไม่ได้จัดไว้ให้ เช่น การเดินข้ามพุ่มไม้ การปีนข้ามเก้าอี้เพื่อออกไปสู่ถนนพระอาทิตย์ และในช่วงนี้ยังคงพบกิจกรรมที่หลงเหลือ คือ การยืนชมทัศนียภาพ การถ่ายรูป การถ่ายภาพเคลื่อนไหว

4.2.2.3.1. อัตราการใช้บริการในช่วงวันของวันลอยกระทง

เนื่องจากทางการท่องเที่ยวได้ร่วมมือกับกรุงเทพมหานครจัดเทศกาลงานลอยกระทง ทำให้สวนสันติชัยปราการจึงเป็นส่วนหนึ่งของการปิดถนนพระอาทิตย์ เพื่อจุดประสงค์ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสบรรยากาศของงานเทศกาลและการลอยกระทง ดังนั้นกิจกรรมที่จัดขึ้นจึงต่อเนื่องกับกิจกรรมบนถนนพระอาทิตย์ประกอบด้วย การถวายพิธีการลอยกระทง การถวายพิธีการแสดงต่าง ๆ เช่น การรำ การแสดงสินค้าและผลิตภัณฑ์ของชุมชน

ช่วงเช้าถึงเย็น มักจะปรากฏการถูกใช้งานจากกลุ่มเดิม ๆ เป็นประจำทุกวัน ดังนั้นตำแหน่งพื้นที่ใช้สอยและกิจกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ก็ยังคงเหมือนเดิม แต่

ช่วงเวลาเย็นถึงช่วงค่ำถึง ในพื้นที่ที่มีการระบายเส้นทแยงคือพื้นที่หลักของงานถูกใช้ในการประกอบพระราชพิธีลอยกระทง นอกจากพื้นที่ดังกล่าวจะถูกกั้นขอบเขตไว้เพื่อการต้อนรับเสด็จและพิธีการ (ในช่วงเวลา 16.00-20.00 น). ผู้ใช้บริการสามารถเข้าใช้บริการได้ก่อน และหลังเวลาดังกล่าว ดังนั้นอัตราการใช้สอยบนพื้นที่ดังกล่าวจึงมีประชาชนน้อย

ช่วงเวลากลางคืน คือ 20.30 น. เป็นต้นไป เป็นช่วงเวลาที่ประชาชนสามารถเข้าไปใช้พื้นที่ริมน้ำ ถึงแม้ว่าพื้นที่ริมน้ำยาวตลอดถึงท่าเรือไม่สามารถลอยกระทงได้ ทำให้ผู้ใช้บริการบางรายต้องผิดหวังในการเดินทางมาลอยกระทง จำต้องเดินทางไปลอยกระทงในบริเวณอื่น แต่ผู้ใช้บริการ และนักท่องเที่ยวบางรายก็พอใจเสียค่าใช้จ่ายในการลงเรือตรงบริเวณท่าเรือบางลำพู ซึ่งบริษัทเรือด่วนจัดไว้ให้เพื่อนำเขาเหล่านั้นไปลอยกระทงกลางน้ำ การที่ประชาชนมากทำให้การสัญจรติดขัดและมีการเดินในเส้นทางที่ไม่ได้จัดไว้ให้ การเดินข้ามพุ่มไม้ การปีนข้ามเก้าอี้จากถนนพระอาทิตย์เข้าสู่พื้นที่ต่าง ๆ ในสวน โดยเฉพาะพื้นที่ริมน้ำ นอกจากนี้มีการตั้งเวทีและการแสดงทำให้ ประชาชนผู้ใช้บริการส่วนใหญ่จะทยอยกันจับจองตำแหน่งในการชมในบริเวณลานแสดงกลางแจ้ง กิจกรรมที่พบคือ การนั่งชมการแสดง การถ่ายรูป

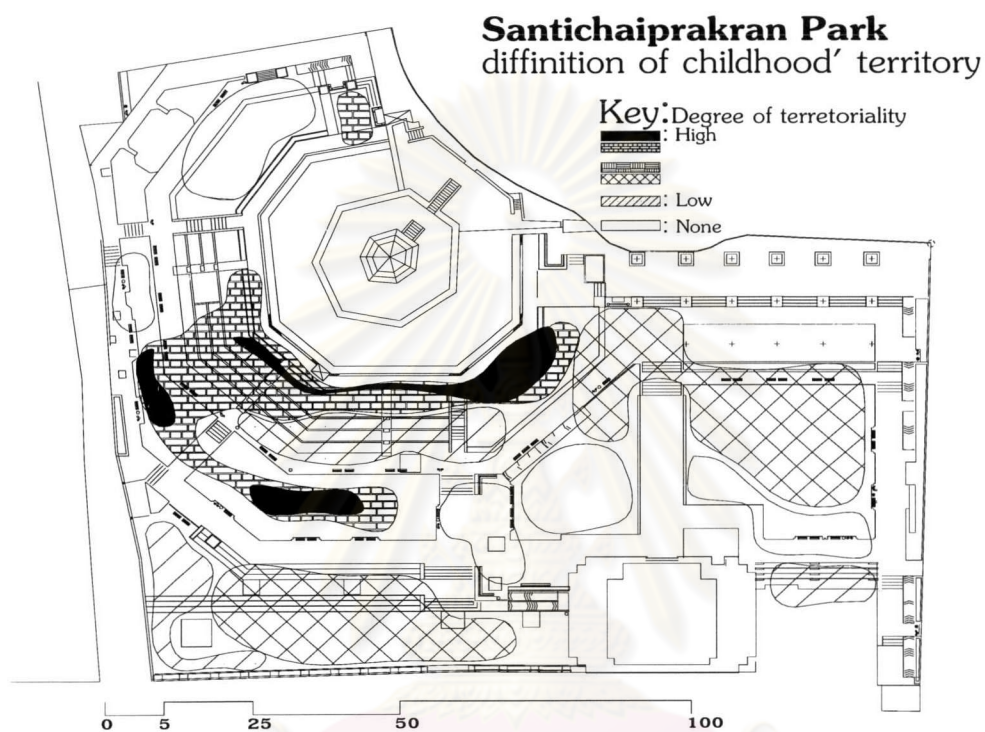
4.2.2. ขอบเขตกิจกรรม และวิเคราะห์พื้นที่ประจำของกลุ่มผู้ใช้บริการ (Definition of user's territory) ของสวนสันติชัยปราการ

ภาพรวมของการออกแบบโดยทั่วไป สวนมีการกำหนดขอบเขตของกิจกรรม และพื้นที่ใช้สอยที่ตายตัวจากการออกแบบ จากการคาดการณ์เพื่อไม่เพียงแต่เพียงการบ่งบอกทิศทางและกำหนดการใช้สอยเท่านั้น การจำลองความเข้มของกิจกรรมในกลุ่มวัยต่างเพื่อให้เข้าใจการกระจายตัวกิจกรรม และความเข้มที่เกิดขึ้นบนพื้นที่ใช้สอยส่วนต่างๆภายในสวน ต่อการศึกษาทิศทางการใช้สอยของประชากรในวัยต่างๆ ด้วยวิธีการทำแทบสีเพื่อบ่งชี้ขอบเขตกลุ่มผู้ใช้สอยลงบนตำแหน่งพื้นที่ที่เกิดกิจกรรมของกลุ่มผู้ใช้สอยบนผังบริเวณ คือ

4.2.2.1. ขอบเขตการใช้สอยของกลุ่มเด็กเล็ก และ กลุ่มเด็กโต

ประชากรกลุ่มนี้จะใช้บริการภายในสวนมาก และกระจายกิจกรรมอยู่ในบริเวณพื้นที่แสดงกลางแจ้ง ซึ่งสภาพในบริเวณนี้จะถูกจัดให้เป็นพื้นที่สีเขียวและส่วนใหญ่ออกแบบให้มีสนามหญ้า เนินหญ้า มีการปลูกต้นไม้เพื่อให้ร่มเงา ต้นไม้บางต้นซึ่งโคน

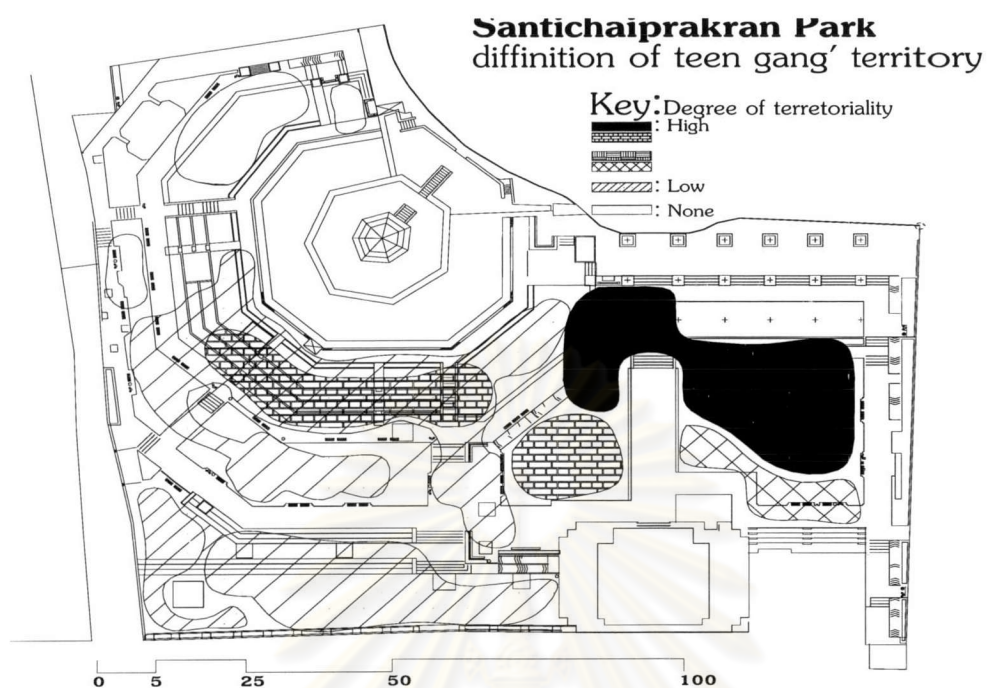
ต้นของมันล้อมรอบด้วยทราย มันเป็นที่เล่นของเด็กเล็กและกลุ่มเด็กโต เนื่องจากต้นหญ้าที่ปกคลุมโคนต้นได้ตายไปบางส่วนจึงทำให้ในบริเวณนี้กลายเป็นกองทราย ส่วนในบริเวณลานริมน้ำสนามหญ้าหน้าทางเข้าพระที่นั่งมีการใช้ของกลุ่มเด็กเล็ก และ กลุ่มเด็กโตน้อยกว่าในบริเวณแรก

รูปภาพ 64 ขอบเขตการใช้สอยของกลุ่มเด็ก

4.2.2.2. ขอบเขตการใช้สอยของกลุ่มวัยรุ่นเล็ก และกลุ่มวัยรุ่นโต

ประชากรกลุ่มนี้จะใช้บริการภายในสวนมาก ถ้าหากเปรียบเทียบกับผู้ใช้อื่นๆ สังเกตแทบสีที่ระบายบนผัง จากการกระจายลายที่บนตำแหน่งที่ปรากฏในแบบแผนที่ลงบนสนามหญ้าหน้าทางเข้าพระที่นั่งมีการใช้มากที่สุด รองลงมาคือ ประชากรกระจายในบริเวณลานแสดงกลางแจ้ง และประชากรกระจายลดลงตามพื้นที่ต่าง ๆ ตามที่แสดง

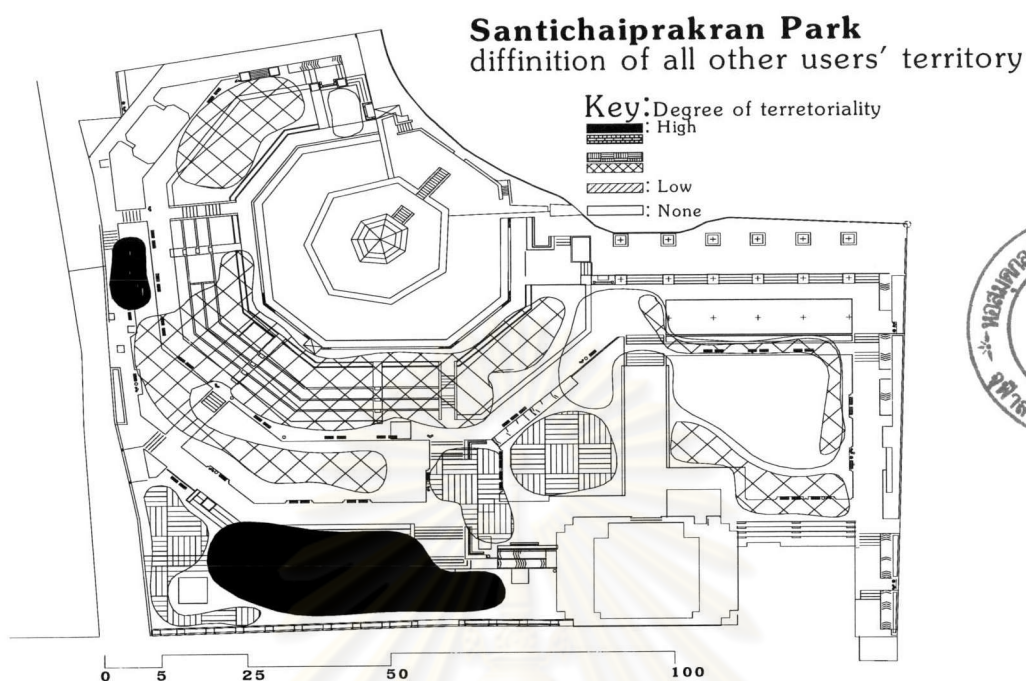

รูปภาพ 65 ขอบเขตการใช้สอยของกลุ่มวัยรุ่นเล็ก และกลุ่มวัยรุ่นโต

4.2.2.3. ขอบเขตการใช้สอยของกลุ่มผู้ใหญ่กลางคน

มีสัดส่วนการใช้สอยกระจายอยู่ทั่วสวน ในบริเวณลานริมน้ำจะเป็นที่รองรับการใช้ สอยของประชากรในกลุ่มมากที่สุด นอกจากนี้แสดงความหนาแน่นในบริเวณริมคลองบางลำพูด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

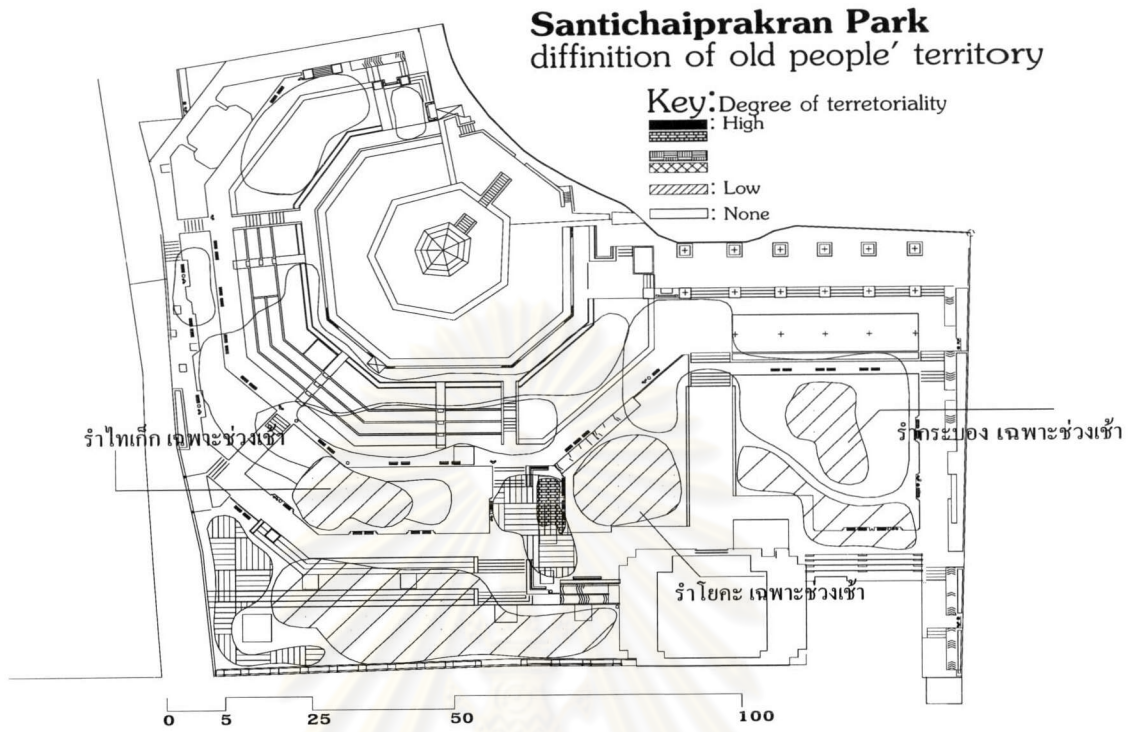

รูปภาพ 66 ขอบเขตการใช้สอยของกลุ่มผู้ใหญ่กลางคน

4.2.2.4. ขอบเขตการใช้สอยของวัยสูงอายุและคนพิการ

คือ กลุ่มที่มีประชากรน้อยกว่ากลุ่มอื่น ถ้าหากเปรียบเทียบกับผู้ใช้อื่นๆ ในสวนจะปรากฏพื้นที่ที่เหมาะสมต่อวัยสูงอายุและคนพิการน้อย สังเกตได้จากการทำลายที่บบนตำแหน่งที่ปรากฏในแบบแผนที่ คือ การบอกตำแหน่งพื้นที่ ที่มีการใช้สอยอย่างหนาแน่นของผู้ใช้สอยในกลุ่มผู้สูงอายุ มันเป็นพื้นที่ที่มีผู้สูงวัยใช้สอยหลายช่วงเวลา และสังเกตสภาพพื้นที่ดังกล่าวนี้มีที่นั่งอยู่ได้ร่มไม้ตลอดวัน ประกอบด้วยเป็นจุดที่ไม่ค่อยปรากฏกลุ่มวัยอื่นมาใช้และก่อความวุ่นวายแก่วัยสูงอายุด้วย แต่การแสดงให้เห็นลายที่บางกว่าในส่วนพื้นที่อื่นนั้น คือ ความหนาแน่นของการใช้สอยน้อยกว่า เนื่องจากมันมีการเข้าใช้จากกลุ่มอื่นในช่วงเวลาที่ต่างกัน ทำให้วัยสูงอายุและคนพิการมีโอกาสได้ใช้อย่างจำกัด เช่น มีโอกาสได้ใช้ในการพักผ่อนหย่อนใจช่วงเวลาเช้าจนสายเท่านั้น ยามสาย บ่าย และเย็น มันจะถูกใช้จากกลุ่มผู้ใช้ในวัยอื่นๆ

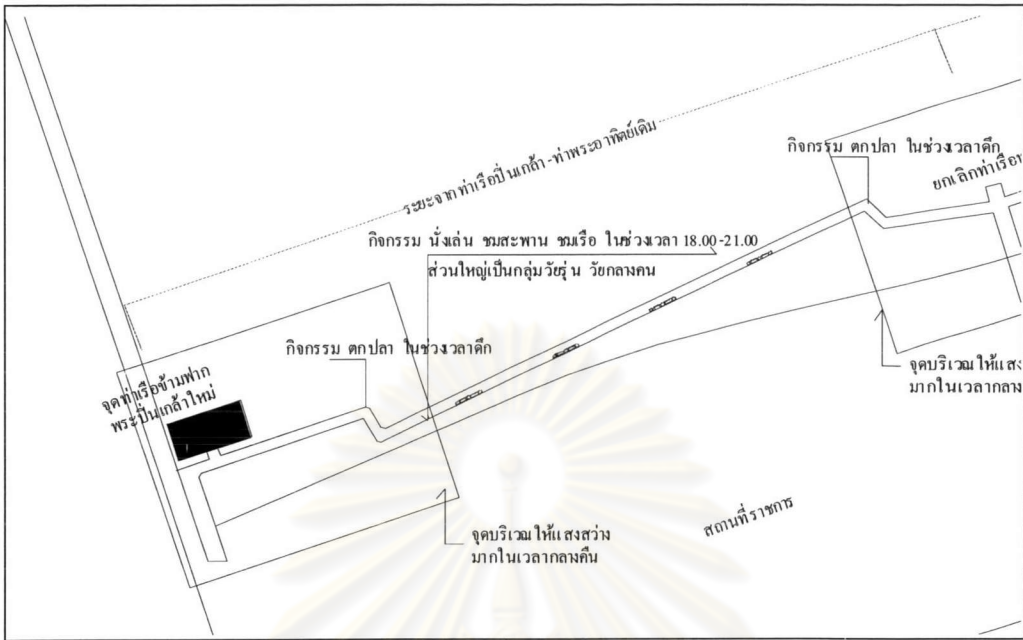

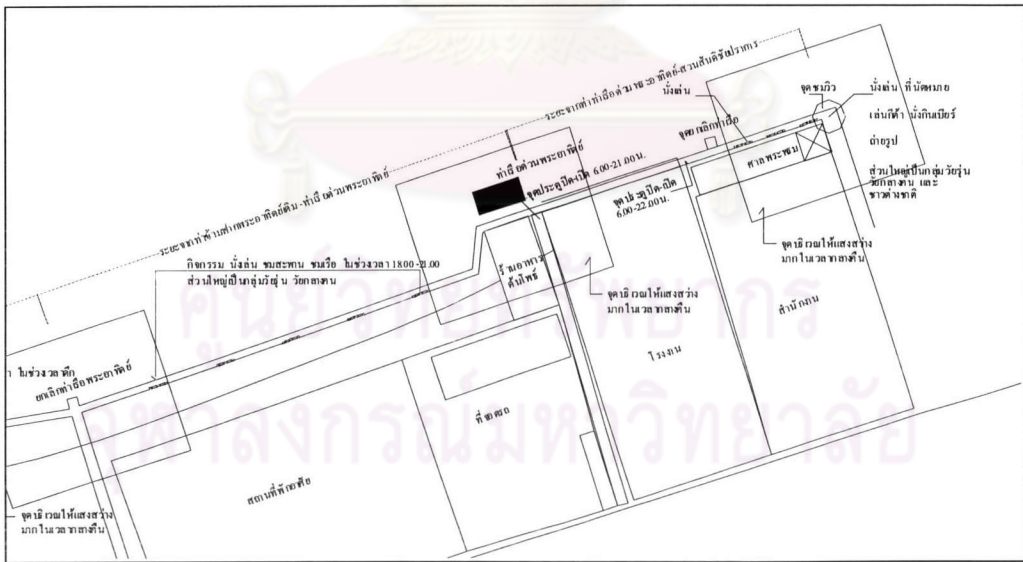
รูปภาพ 67 ขอบเขตการใช้สอยของวัยสูงอายุและคนพิการ

รูปภาพ 68 กิจกรรมบนทางเชื่อมริมน้ำระหว่างสะพานพระปิ่นเกล้า กับสวนสันติชัยปราการ

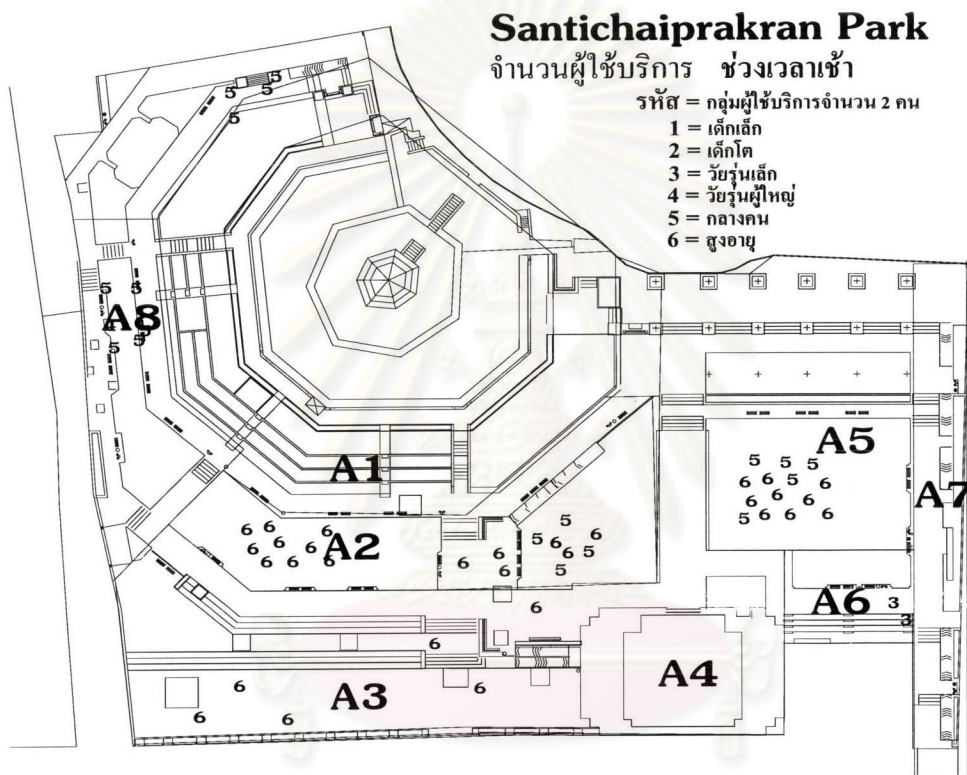

รูปภาพ 69 กิจกรรมบนทางเชื่อมริมแม่น้ำระหว่างสะพานพระปิ่นเกล้า กับสวนสันติชัยปราการ

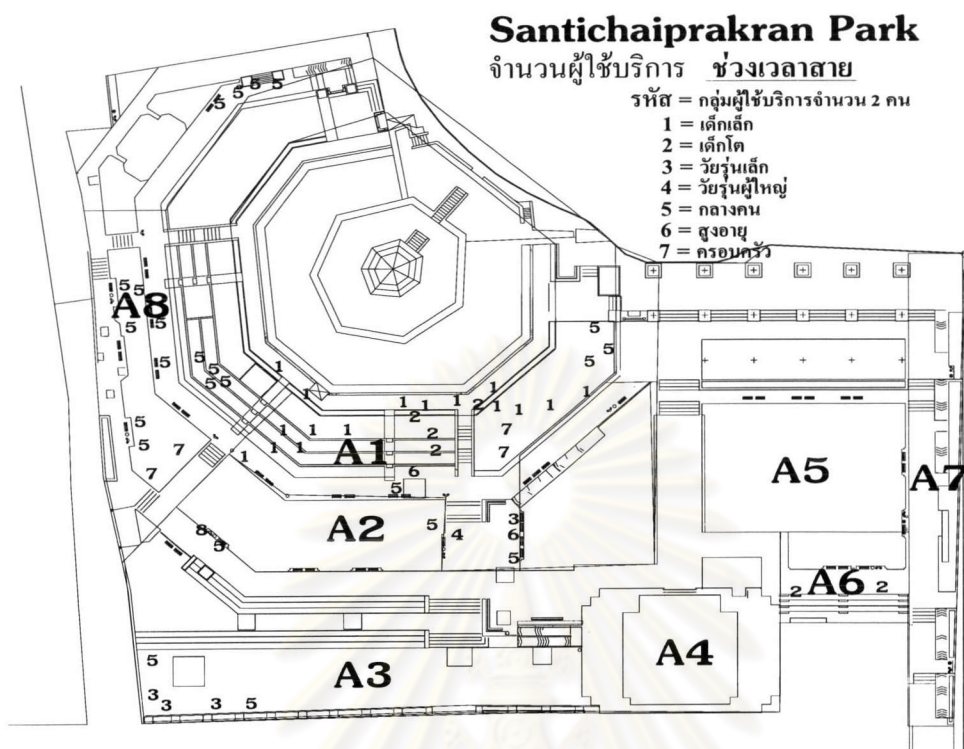
รูปภาพ 70 กิจกรรมทางเชื่อมระหว่างทางเดินริมน้ำ ท่าเรือพระอาทิตย์ มาสวนสันติชัยปราการ

4.2.2.5. ความถี่ของจำนวนคน และแสดงการกระจายตัวของผู้กลุ่มใช้บริการในเวลา 3 ชั่วโมง

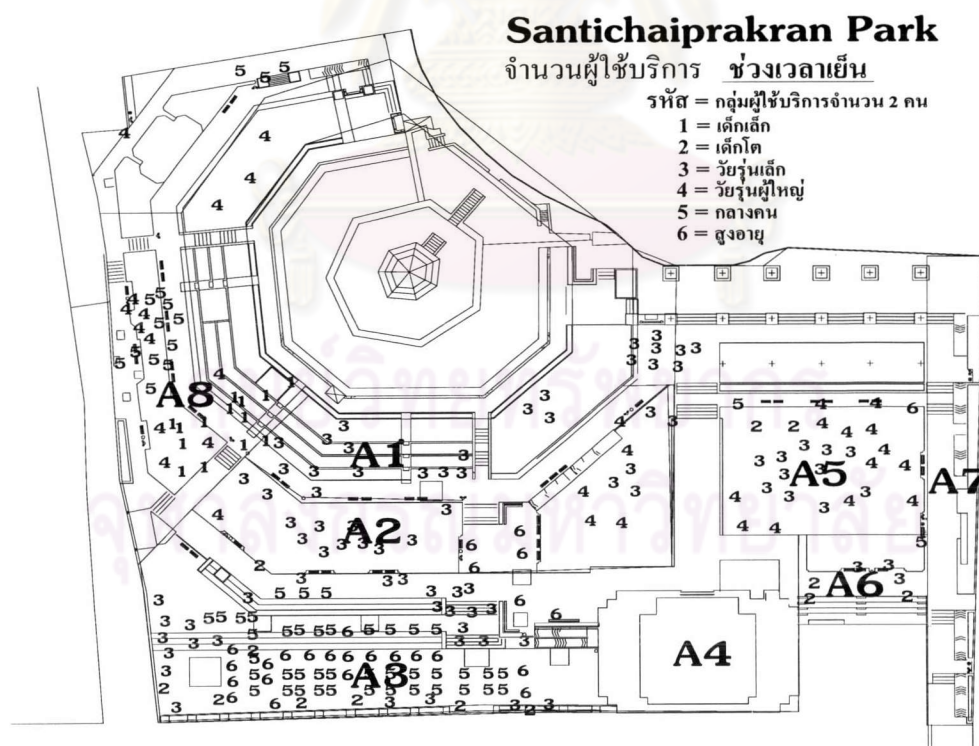

รูปภาพ 71 ความถี่ของจำนวนคน และแสดงการกระจายตัวของผู้กลุ่มใช้บริการ เข้า

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปภาพ 72 ความถี่ของจำนวนคน และแสดงการกระจายตัวของผู้กลุ่มใช้บริการสันติชนปราการ สาย

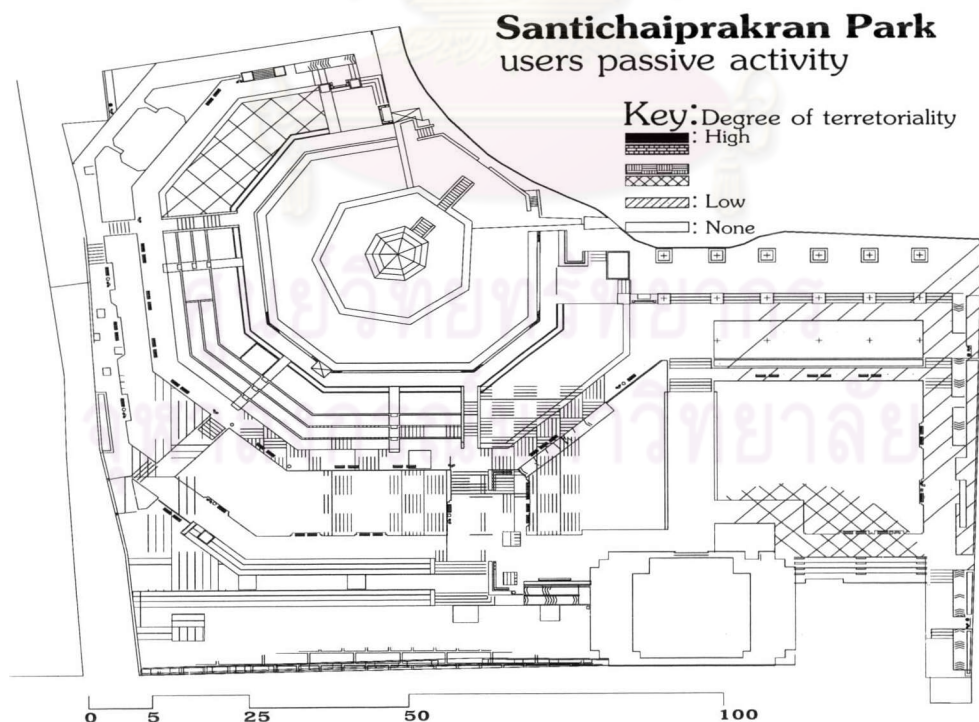

รูปภาพ 73 ความถี่ของจำนวนคน และแสดงการกระจายตัวของผู้กลุ่มใช้บริการสวนสันติชัยปราการ เย็น

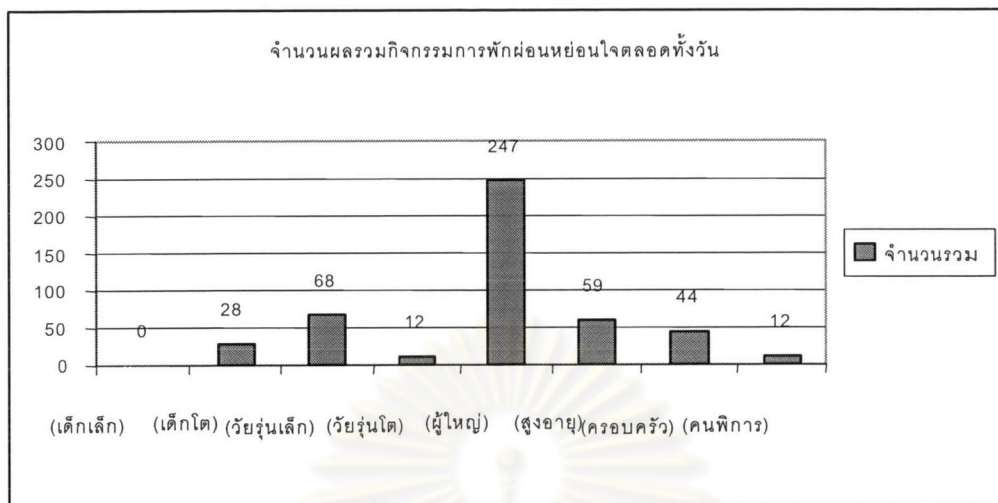
ข้อมูลสังเกตการณ์ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างตามช่วงเวลา และ วัน พื้นที่ใช้สอยภายในสวนสันติชัยปราการเหล่านี้จะเต็มไปด้วยการใช้สอยซ้ำๆ คือ กิจกรรมประเภทการพักผ่อนหย่อนใจ กิจกรรมประเภทการออกกำลังกาย และกิจกรรมประเภทการใช้ที่ไม่ได้คาดการณ์ และสามารถอธิบายการใช้ดังกล่าวที่เกิดขึ้นภายในสวนสันติชัยปราการ ได้ดังนี้

4.2.2.5.1.. กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ และ อัตราการพักผ่อนหย่อนใจในกลุ่มวัย

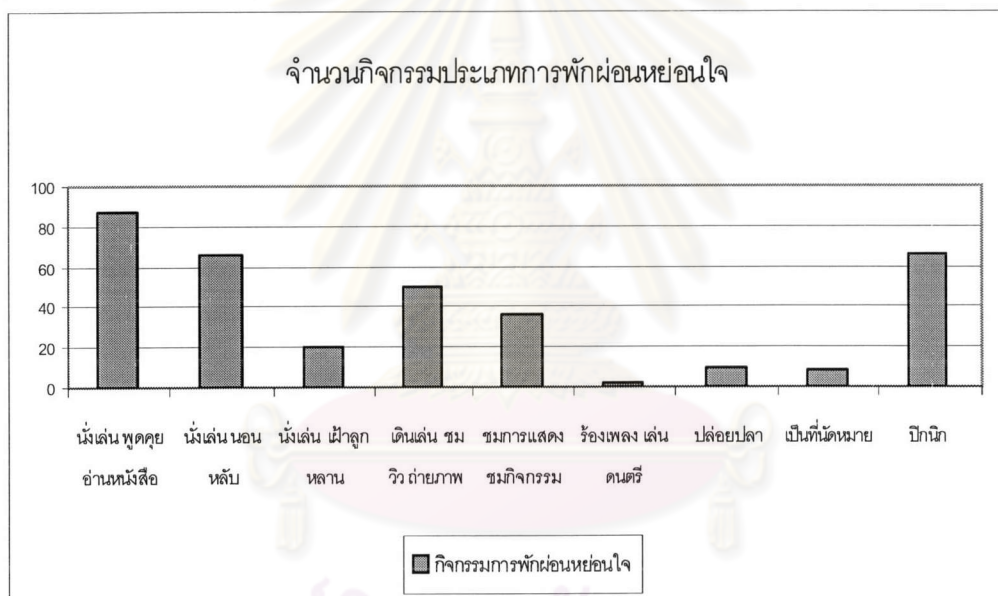
มักกระจายการใช้ทั่วพื้นที่สวนสันติชัยปราการ จากตำแหน่งที่ทำสัญลักษณ์ในภาพ ในผังบริเวณข้างล่าง พื้นที่บริเวณตรงกลางระหว่างพระที่นั่งและป้อมถูกใช้เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจมีจำนวนผู้ใช้มากที่สุด จากสังเกตสภาพพื้นที่ดังกล่าวนี้มีที่นั่งอยู่ได้ร่มไม้ตลอดวัน เป็นตำแหน่งที่สามารถสังเกตพฤติกรรม และกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในสวนครอบคลุมทั้งหมด จัดเป็นตำแหน่งที่สามารถไปใช้สอยในส่วนอื่นสั้นที่สุด ในส่วนที่มีกิจกรรมมากรองลงมาตามลำดับคือ บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณริมคลองบางลำพู บริเวณต้นลำพู บริเวณทางเข้าโรงเรียนสังเวช และน้อยที่สุดคือ บริเวณทางเชื่อมระหว่างท่าเรือและถนนพระอาทิตย์ ที่กล่าวมาคือข้อมูลสังเกตการณ์ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างช่วงวัย ช่วงวัน เวลาภายในพื้นที่ของผู้ที่มาใช้สอยสวนพบว่าพื้นที่ใช้สอยภายในสวนสันติชัยปราการ มีการพักผ่อนหย่อนใจแทรกกระหว่าง การใช้ผิดไปจากวัตถุประสงค์ของผู้ออกแบบ

รูปภาพ 74 ตำแหน่งกิจกรรมการพักผ่อน (passive) ในสวนสันติชัยปราการ

รูปภาพ 75 แสดงจำนวนผู้ที่มาพักผ่อนหย่อนใจตลอดทั้งวัน

รูปภาพ 76 ประเภทกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจในสวนสันติชัยปราการ

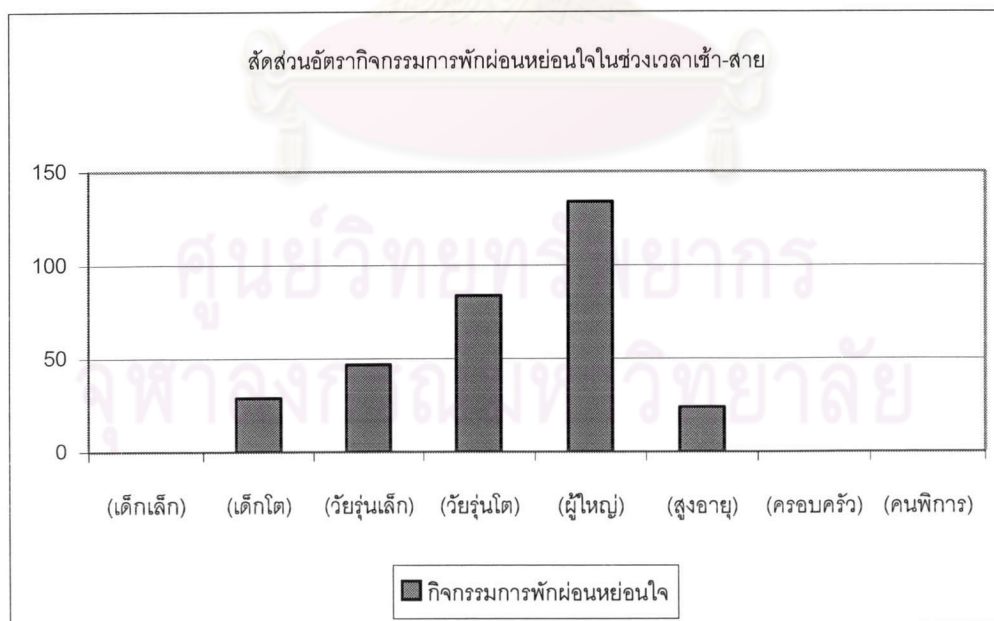
4.2.2.5.1.1 กลุ่มเด็กเล็ก และกลุ่มเด็กโต จะไม่ปรากฏการพักผ่อนหย่อนใจให้เห็นในวัยนี้ ส่วนใหญ่เด็กจะมีกิจกรรมที่ต้องออกกำลังกาย

4.2.2.5.1.2. กลุ่มวัยรุ่นเล็ก การพักผ่อนเป็นที่นิยมของกลุ่มนี้มาก โดยเฉพาะการนัดหมายเพื่อไปยังจุดหมายที่ต้องการในเวลาสาย และเวลาเย็น ทั้งนี้จะมีการใช้มากในบริเวณต้นลำพู นอกจากตำแหน่งที่เชื่อมระหว่างท่าเรือและถนนพระอาทิตย์ ยังสามารถชมกิจกรรม และการแสดงที่เกิดขึ้นในภายในสวนด้วย นอกจากนี้มี การอ่านหนังสือ ปล่อยสัตว์ วาดรูป และการถ่ายรูปอีกด้วย

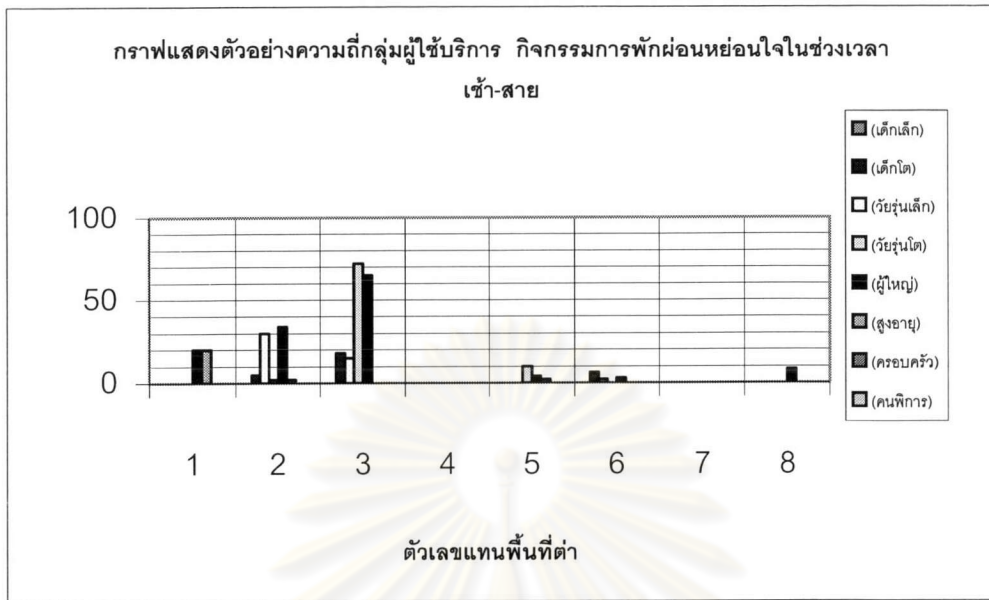
4.2.2.5.1.3. กลุ่มวัยรุ่นโต โดยส่วนใหญ่ประชากรในกลุ่มนี้ มักจะใช้เพื่อการนัดหมายเช่นเดียวกับวัยอื่นๆ ในขณะที่เดียวกันยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยว เพราะกิจกรรมที่เกิดขึ้นพบว่า การถ่ายรูปกิจกรรมที่เกิดขึ้น สถานที่ ที่ศรัทธาภาพเป็นที่นิยมของกลุ่มนี้ บางกิจกรรมมักจะมีพิเศษกว่ากลุ่มอื่นๆ เช่น ซ้อมละคร ซ้อมดนตรี กิจกรรมปรกติที่พบคือ การอ่านหนังสือ ปล่อยสัตว์ วาดรูป นั่งเล่น

4.2.2.5.1.4. กลุ่มผู้ใหญ่กลางคน กิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจจะเป็นที่นิยมมากที่สุดในกลุ่มอื่นๆ ทั้งนี้ไม่รวมกับจำนวนประชากรที่มีกิจกรรมการออกกำลังกายจากชุมชนใกล้เคียง เพราะถึงจะมีการจัดกิจกรรมการแสดงพิเศษพวกเขาก็ไม่ให้ความสนใจเป็นพิเศษ ซึ่งคาดการณ์ได้จากคำตอบการสอบถามผู้ที่มาออกกำลังกายเป็นประจำ เช่น มีบ้านอยู่ใกล้คูเมื่อไหร่ก็ได้ มักพบนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สัญจรผ่านส่วนมากจะเป็นผู้ใหญ่กลางคน โดยกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจที่เกิดขึ้นที่เห็นได้ชัดเจน คือ การนั่งเล่น และชมกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในส่วน เช่น กิจกรรมของกลุ่มเด็กเล็กและเด็กโต กิจกรรมของกลุ่มวัยรุ่น การแสดงที่จัดขึ้นในเทศกาลต่างๆ จึงเป็นกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจมากที่สุดในกลุ่มอื่นๆ

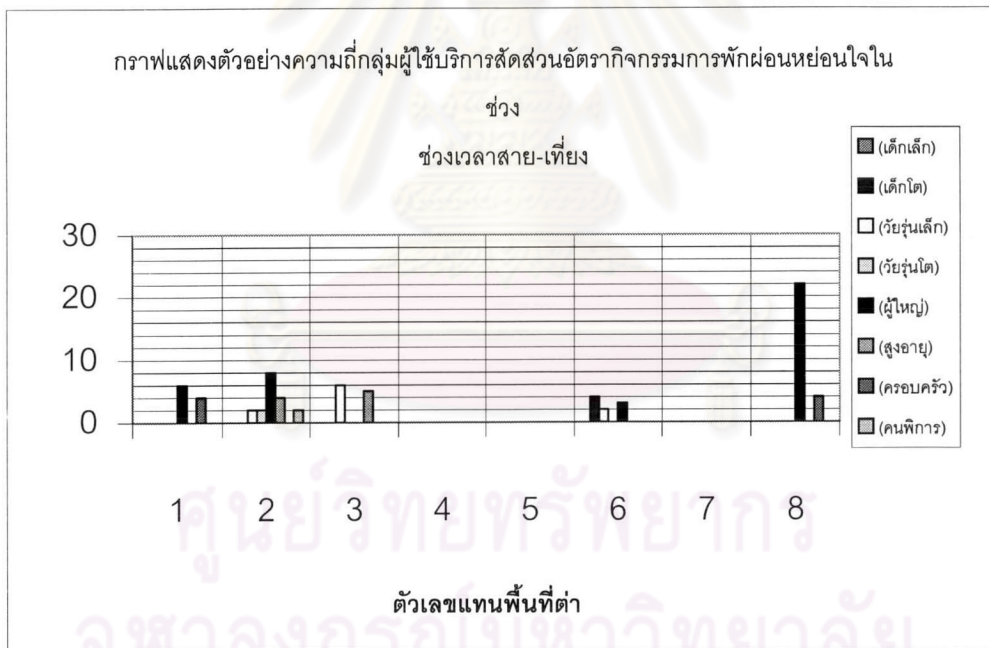
4.2.2.5.1.5. กลุ่มสูงอายุ การขาดความเป็นส่วนตัวโดยเฉพาะในวัยสูงอายุและคนพิการ ทำให้สัดส่วนของผู้ใช้สอยในสวน น้อย ดังนั้นกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจของกลุ่มในวัยนี้ น้อย และมีระยะเวลาอันสั้นๆ ด้วย

รูปภาพ 77 อัตราการพักผ่อนหย่อนใจใน

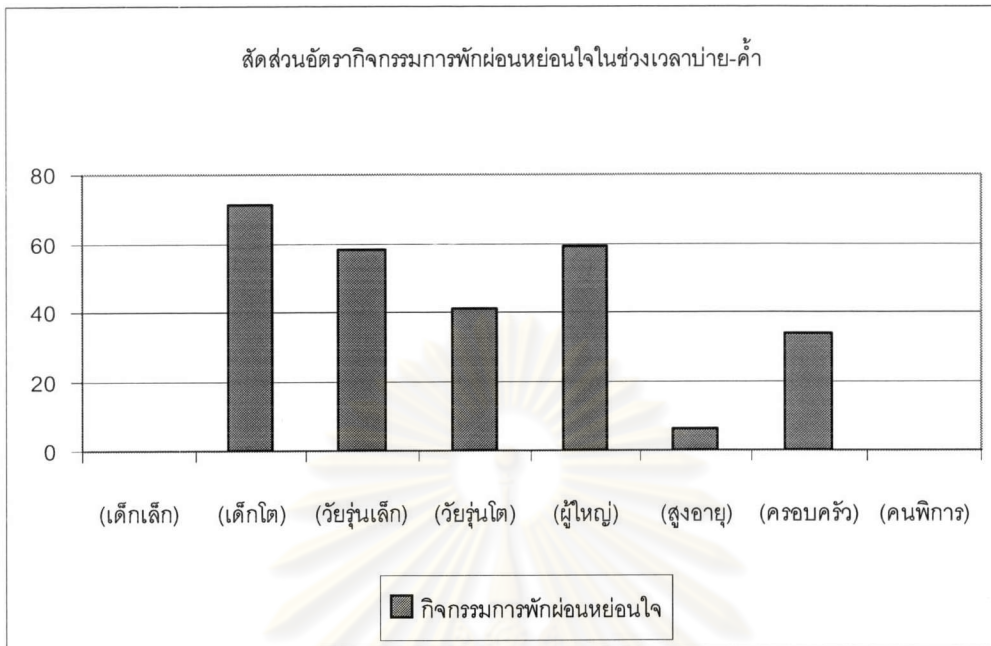

รูปภาพ 78 อัตราการพักผ่อนหย่อนใจในแต่ละพื้นที่สวนสันติชัยปราการ เช้าสาย

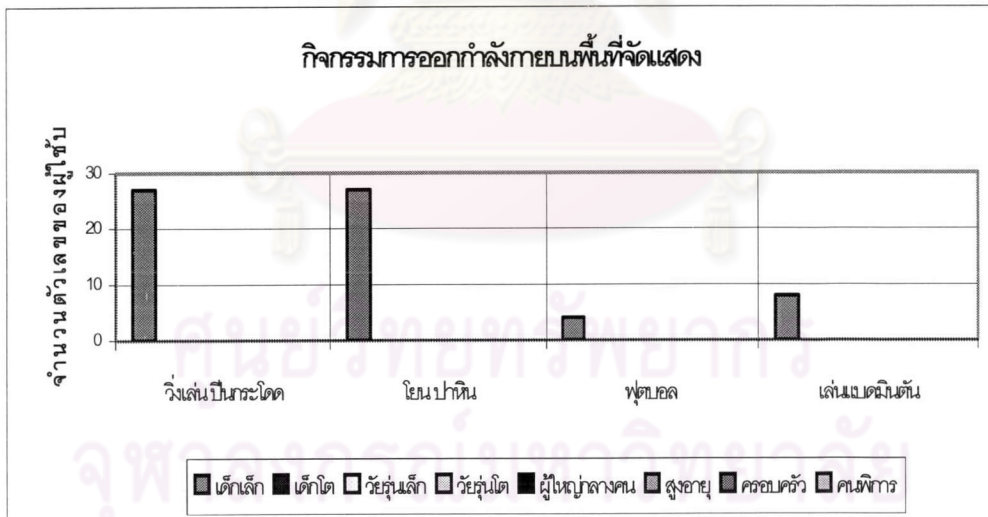
รูปภาพ 79 อัตราการพักผ่อนหย่อนใจในแต่ละพื้นที่สวนสันติชัยปราการ สายถึงเที่ยง

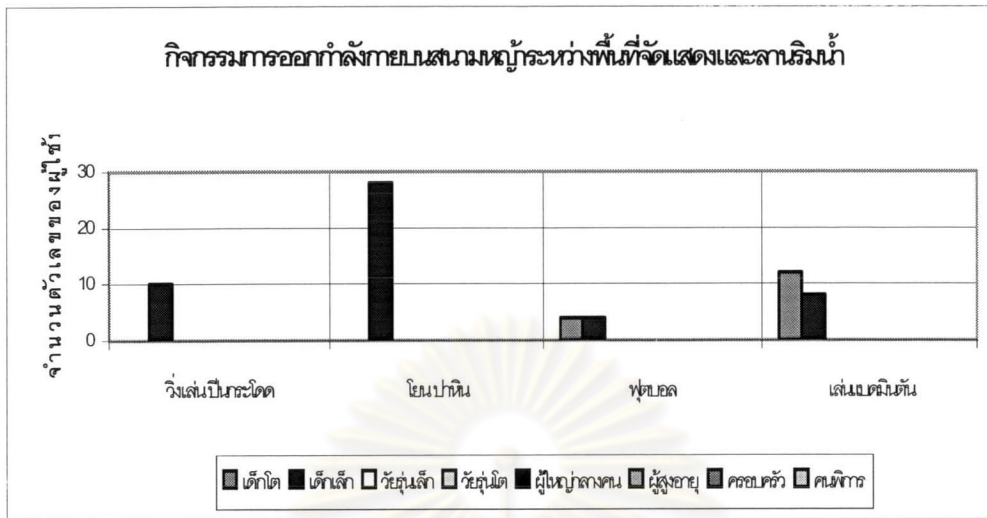
รูปภาพ 80 กิจกรรมของกลุ่มผู้ใช้สอยต่าง ๆ ที่มาพักผ่อนหย่อนใจในช่วงเวลาบ่าย-ค่ำ

4.2.2.5.2. สรุปอัตราการพักผ่อนหย่อนใจในแต่ละช่วงเวลาและแต่ละพื้นที่

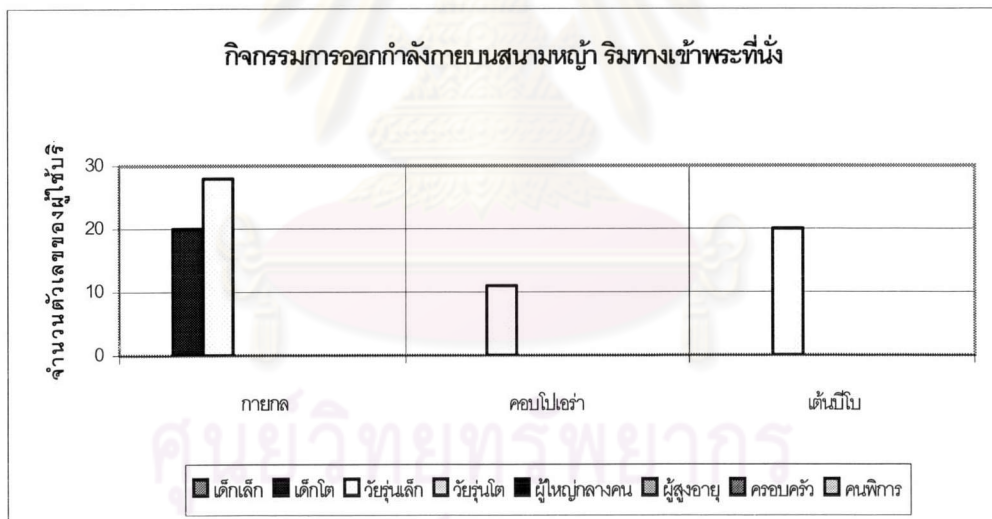
รูปภาพ 81 การออกกำลังกายบนพื้นที่จัดแสดง

จากภาพบน พื้นที่ 1. (พื้นที่จัดแสดง) เป็นพื้นที่ที่มีการออกกำลังกายจากเด็กเล็กมากที่สุด กิจกรรมคือ วิ่งเล่น โยนปาหีน ฟุตบอล เล่นเบดมินตัน

รูปภาพ 82 การออกกำลังกายบนสนามหญ้าระหว่างพื้นที่จัดแสดงและในพื้นที่ลานริมน้ำ

จากภาพบน พื้นที่ 2 (สนามหญ้าระหว่างพื้นที่จัดแสดงและลานริมน้ำ) กิจกรรม วิ่งเล่น โยนปาหีน ฟุตบอล เล่นแบดมินตัน

รูปภาพ 83 การออกกำลังกายบนสนามหญ้า

จากภาพบน

พื้นที่ 3 (ลานริมน้ำ) เป็นตำแหน่งที่ถูการเดินแอโรบิกใช้สอยมากที่สุด จากกลุ่มวัยรุ่นโต กลางคน และผู้สูงอายุ ส่วนพื้นที่ใช้สอยอื่น ๆ ดังนี้

พื้นที่ 4 (พระที่นั่ง) เป็นตำแหน่งที่ถูกกั้นไว้รับเสด็จ จึงไม่มีการใช้สอย

พื้นที่ 5 (สนามหญ้า ริมทางเข้าพระที่นั่ง) เป็นตำแหน่งที่มีกายกอล คอบโป เอร์่า และเดินบีโบ

พื้นที่ 6 (ต้นลำพู) เป็นตำแหน่งที่ไม่มีกิจกรรมปรากฏในช่วงเวลานี้

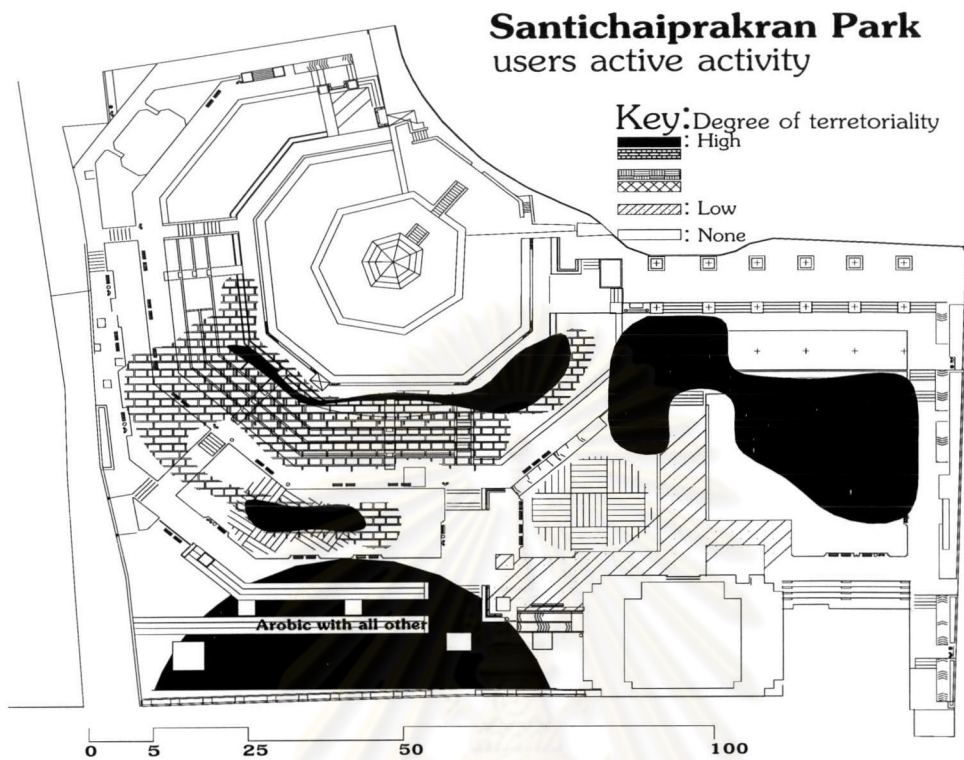
พื้นที่ 8 (พื้นที่ริมน้ำสวนวัดสังเวช) เป็นตำแหน่งที่มีการใช้น้อย มีอัตราการเข้าใช้บริการมากที่สุดคือประชากรในกลุ่มวัยผู้ใหญ่

4.2.2.5.3. กิจกรรมการออกกำลังกาย และ อัตราการออกกำลังกายในกลุ่มวัยต่างๆ

ช่วงเวลายืน จะเกิดรูปแบบกิจกรรมประเภทที่ต้องออกกำลังกายทุกวัน เช่น พื้นที่ใช้สอยในสวนไม่เพียงพอต่อกิจกรรมดังกล่าวทำให้ต้องใช้ในพื้นที่ไม่ได้จัดเตรียมไว้ให้ ทางเท้า ขึ้นบันได สนามหญ้า เป็นต้น มักเกิดการขัดแย้งต่อตัวผู้มีพฤติกรรมดังกล่าวเองอยู่บ้าง เช่น ยืน วิ่งๆ เดินๆ ต้องหลบหลีกผู้คน หรือการเดินแอโรบิก บางครั้งทำทางการเดินเพื่อให้เหมาะสมต่อ สุขภาพ สรีระร่างกายก็อย่างยากลำบาก ในบางรายมาได้เพียง ยืน ขยับมือ เคลื่อนตัว พื้นที่ก็ไม่เพียงพอสำหรับพวกเขา พฤติกรรมอื่นไม่เหมาะสมจึงปรากฏชัดเจน เป็นต้น

ทั้งนี้กิจกรรมการออกกำลังกายบางชนิดยังก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถานที่ เช่น หญ้าถูกเหยียบย่ำ ต้นไม้ถูกกระทบกระเทือนจากการข้ามผ่านหรือปีนขึ้น และลง ที่กล่าวมาคือข้อมูลสังเกตการณ์ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างช่วงวัย ช่วงวัน เวลาภายในพื้นที่ของผู้ที่มาใช้สอยสวน พบว่าพื้นที่ใช้สอยภายในสวนสันติชัยปราการเหล่านี้จะเต็มไปด้วยการใช้ที่ไม่คาดการณ์ดังนี้

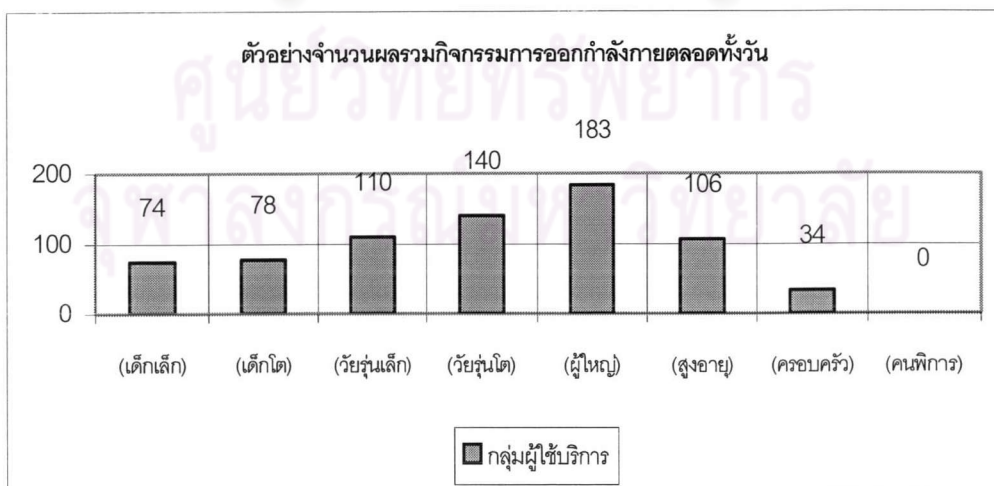
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

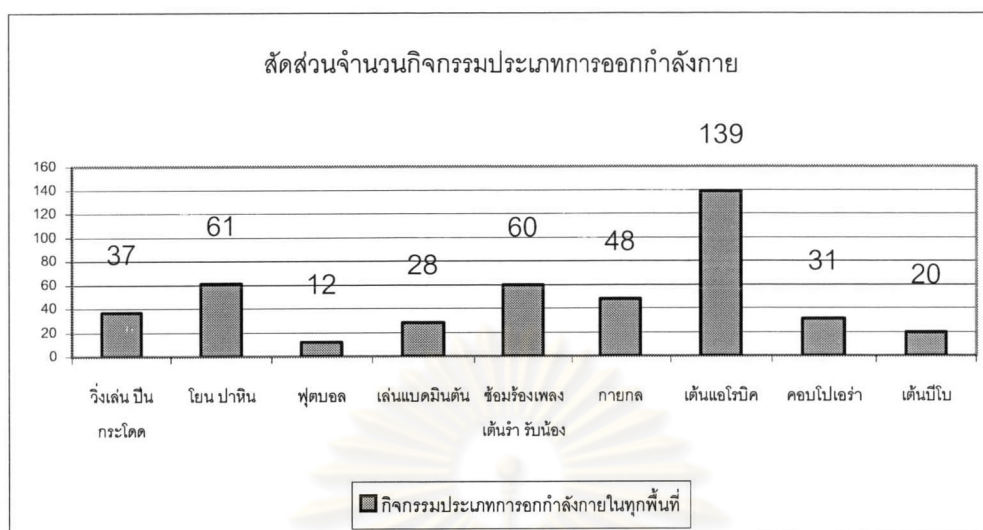
รูปภาพ 84 พื้นที่การกำลังกายในสวนสันติชัยปราการ

4.2.2.5.4. อัตราการกำลังกายในกลุ่มวัยต่างๆ

4.2.2.5.4.1. ในวัยผู้ใหญ่จะนิยมมาออกกำลังกายมากที่สุด และในกลุ่มครอบครัวนิยมมาออกกำลังกายน้อยที่สุด กิจกรรมการออกกำลังกายที่มากที่สุด คือ จำนวนผู้เดินแอโรบิก และน้อยที่สุดคือ จำนวนการเล่นฟุตบอล (ดูภาพล่าง)

รูปภาพ 85 จำนวนกิจกรรมการออกกำลังกายตลอดทั้งวัน

รูปภาพ 86 ประเภทการออกกำลังกายในสวนสันติชัยปราการ

4.2.2.5.4.2. กลุ่มเด็กเล็ก มักจะมีกิจกรรมจัดอยู่ในประเภทการออกกำลังกายเป็นส่วนใหญ่ เช่น การวิ่งเล่น การเล่นก้อนหิน การขี่จักรยาน การเล่นฟุตบอล การปีนต้นไม้ การกลิ้งตัวบนเนินหญ้า และการเล่นโยนหรือเรียงก้อนหิน พฤติกรรมเหล่านี้ พบมากลานจัดแสดงกลางแจ้งที่เป็นหญ้า ซึ่งเด็กๆ จะกระโดดขึ้นตามขั้นที่นั้ง วิ่งขึ้นบนเนินหญ้าและกลิ้งตัวลงมาจนสุดจึงย้อนกลับอยู่หลายรอบและมีเวลานานพอสมควร โดยจะมีผู้ละแวกครองคอยดูแลอยู่ใกล้ๆ จำนวนเด็กจะมีมากในช่วงเย็น และรวมกันเป็นกลุ่มหลายคน หลายกลุ่ม ที่มาด้วยกันและไม่รู้จักกันมาก่อน

พฤติกรรมของเด็กเหล่านี้ เป็นการใช้ที่เกินการคาดการณื และเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่ง เพราะสามารถดึงดูดผู้อื่นให้เข้ามาชมเป็นประจำทุกวัน โดยเฉพาะชาวต่างชาติ นักท่องเที่ยว ในวันหยุด และวันนักขัตฤกษ์ ถึงแม้มันจะทำให้เกิดการรบกวนต่อกลุ่มอื่นๆ เช่น ที่ต้องทนระวังเด็กวิ่ง ต้องระวังลูกฟุตบอล ทำให้มีการดูแลจากเจ้าหน้าที่มากเป็นพิเศษ ต้องดูแล ระวัง และรักษาจากการถูกรบกวนต้นไม้ เก็บก้อนหิน บำรุงต้นหญ้า และซ่อมเก้าอี้ ไม่ให้เสียหาย เป็นต้น

4.2.2.5.4.3. กลุ่มเด็กโต การเล่นแบดมินตันเป็นที่นิยมของกลุ่มนี้ พบพอสมควรในบริเวณลานจัดแสดงกลางแจ้ง กลุ่มนี้มักจะมีกิจกรรมปะปนอยู่กับกลุ่มเด็กเล็กหรืออาจจะมีการเล่นเดียวกัน ซึ่งพื้นที่บริเวณนี้จะเป็นพื้นที่หญ้าโดยส่วนใหญ่ บางพื้นที่ถูกออกแบบให้มีความลาดชันของเนินหญ้าด้วย ถึงแม้มันไม่ให้ความสะดวกมากนักแต่ก็ยังมีกิจกรรมที่เกิดขึ้นคือการเล่นแบดมินตัน

สังเกตได้ว่ามีวัยใกล้เคียงกันหรือต่างวัยกันมาร่วมกิจกรรมเดียวกันนี่ยังสนุกสนานด้วยรอยยิ้ม และเสียงหัวเราะจากผู้เล่นและผู้ชม คือ กลุ่มเด็กเล็กหรือผู้ดูแลครองของเขาที่พามาใช้บริการ จำนวนเด็กโตจะมีมากในช่วงเย็นเกือบค่ำ และเป็นช่วงสั้นๆ อาจเป็นช่วงที่เด็กกลับจากโรงเรียนมาถึงบ้านแล้วจึงเดินมาใช้บริการ เพราะส่วนใหญ่เด็กกลุ่มนี้จะมีการแต่งกายในชุดปกติคือ เสื้อยืด กางเกงขาสั้นหรือยาว พร้อมด้วยการนำพาอุปกรณ์ในการประกอบกิจกรรมต่างๆ มาด้วย เช่น ไม้แบดมินตันพร้อมลูกมาด้วย

4.2.2.5.4.4. กลุ่มวัยรุ่นเล็ก จะมีกิจกรรมการเล่นเครื่องเล่นกายกล (การเล่นกับอุปกรณ์ เช่น ลูกแก้ว จาน กระบอง โข่ ฯลฯ) และการเดินคาบโปเอร์่า (ศิลปะป้องกันตัวของชนพื้นเมืองประเทศบราซิล) การเต้นบีโบ้ และการซ้อมเชียร์ การเล่นของกลุ่มวัยรุ่นเล็กนี้มักจะรวมกันเป็นกลุ่ม (ภาพ 87-88) มีการเรียนรู้กันและกัน และมีรูปแบบที่ไม่ตายตัว คือ จะมีการสลับเปลี่ยนหมุนเวียนประชากรภายในกลุ่มตลอดเวลา ทั้งนี้ข้อสังเกตคือ การเล่นเครื่องเล่นกายกล และการเดินคาบโปเอร์่าจะได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวของทั้งชาวไทยและต่างประเทศมาก

ดังนั้นกิจกรรมนี้จึงมีความถี่สลับเปลี่ยนหมุนเวียนจำนวนประชากรไม่แน่นอนทั้งชาวไทยและต่างประเทศ และเนื่องจากความน่าสนใจในกิจกรรมที่เกิดขึ้นกับผู้ที่มาใช้บริการส่วนรายอื่นๆ จึงมักมีการเผยแพร่และดึงดูดให้เข้าร่วมกิจกรรมอยู่ตลอดเวลา

4.2.2.5.4.5. กลุ่มวัยรุ่นโต จะมีกิจกรรมการเล่นเครื่องเล่นกายกล การนำอุปกรณ์มาใช้เอง และการเดินคาบโปเอร์่าเช่นเดียวกับกลุ่มวัยรุ่นเล็ก นอกจากนี้กลุ่มนี้จะมีจำนวนมากกว่ากลุ่มวัยรุ่นเล็ก เนื่องจากสามารถเดินทางมาใช้บริการด้วยตัวเองได้ และมีหรือแบ่งปันให้กับกลุ่มหรือผู้ที่สนใจอีกด้วย

4.2.2.5.4.6. กลุ่มผู้ใหญ่กลางคน จะมีกิจกรรมกายกลและเต้นแอโรบิก ในกิจกรรมการเล่นเครื่องเล่นกายกลกลุ่มนี้ยังพอปรากฏให้เห็นอยู่น้อย บางรายเป็นครูผู้ฝึกสอนและเผยแพร่ ส่วนกิจกรรมการเต้นแอโรบิก วัยนี้นิยมสูง มีการเต้นอยู่เป็นประจำ มีการจัดเป็นชมรม ดูแลและดำเนินกิจกรรมโดยชุมชนชาวบางลำพู

4.2.2.5.4.7. กลุ่มสูงอายุ จะมีกิจกรรมการออกกำลังกายหลายกิจกรรม เช่น วิ่ง การรำกระบอง การรำมวยไทเก๊ก และการรำโยคะ ซึ่งการวิ่งออกกำลังกายจะปรากฏมากเป็นประจำทุกวันในช่วงเวลาเช้าจนสาย ส่วนใหญ่ผู้ที่มาวิ่งจะมีกิจกรรมอื่นๆ ประกอบกันคือ เสาไฟฟ้าเดี่ยวที่ใช้ส่องสว่างทางเท้า หรือเก้าอี้ที่นั่งถูกดัดแปลงเพื่อใช้ในการยืดเส้น คลายเส้น

ส่วนกิจกรรมรำกระบอง จะมีการรำอยู่เป็นประจำทุกวันอังคาร พุธ ศุกร์ เสาร์ ในช่วงเวลาเช้าตรู่ ประมาณ 05.30-6.30 น. มีการจัดเป็นชมรม ดูแลและดำเนินกิจกรรมโดยชุมชนชาวบางลำพู นอกจากการนำอุปกรณ์ที่ใช้ในการรำ คือ ไม้กระบอง วิทยุ เสื้อชมรม และเสื้อในการนอนรำเท่านั้น แต่ยังมีการนำอุปกรณ์เพื่อการปิกนิกมาด้วย นอกจากนี้ การรำมวยไทเก๊ก และการโยคะ ก็มีเวลาใช้ เช่นเดียวกันแต่จะไม่ใช้พื้นที่บริเวณเดียวกัน จากสังเกต พบว่าจะมีกลุ่มผู้ใหญ่วัยกลางคนกันมาร่วมกิจกรรมเดียวกันนี้พอสมควร

รูปภาพ 87 กิจกรรมการเต้นคาบโปเอร่า และ กายกลบนสนามหญ้า

รูปภาพ 88 กิจกรรมการเต้นบีโบ้